

Ad repetita F. Turriani monachi iesuitae Sophismata de ecclesia et ordinationibus ministrorum Ecclesiae, Responsio. : In qua refelluntur omnes tum responsiones, tum objectiones a Turriano propositae in libro defensionis Sophismatum, quem ille perperam, Defensionem locorum Scripturae, inscripsit. ...

<https://hdl.handle.net/1874/432348>

grr

DE
LEGITIMA
 VOCATIONE PA-
 STORVM ECCLESIAE
 REFORMATAE.

*Aduersus eos, qui in hoc tantum capite se ab Ecclesia
 Reformata dissentire profitentur. Ex libro
 de Disciplina Ecclesiastica,*

AVTHORE A. SADEELE.

MORGIIS,
 Excudebat Ioannes le Preux Illustr. Dominorum
 Bernensium Typographus.

M. D. LXXXIII. • *See below*

DE
L'ÉDITION
VOCATIONE PA-
STORVM ECCLESIE
REFORMATE.

Abhändlung, die in der ersten Ausgabe in der
Reformationshistorischen Zeitschrift
der theologischen Fakultät

AUSGEBEN VON A. SACHSE.

NO. 111.

Ausgegeben von der
Bibliothek der theologischen Fakultät

AL. SACHSE

DE
LEGITIMA VOCA-
TIONE PASTORVM

ECCLESIAE REFORMATAE.

*Aduersus eos, qui in hoc tantum capite se ab Ecclesia
Reformata dissentire profitentur. Ex libro de
Disciplina Ecclesiastica.*

VANDO QUIDEM sunt hodie nonnulli, qui praecipuam partem Disciplinae Ecclesiasticae euertere conantur, reiectis iis, quibus ex officio incumbit ipsius Disciplinae administratio, aduersus eos nunc nobis disputandum est. Hoc quidem ipsa rei veritas ab illis obtinuit, veram atque expresso Deo fundatam esse eam Doctrinam, quam Ecclesiae nostrae amplexae sunt: sed affirmant Ministros esse apud nos legitima vocatione destitutos: cum non habeant perpetuam ac visibilem ab Apostolis ad haec vsque tempora successione: eamque solis Pontificiis attribuunt, ac propterea nobis illos in hac quidem quaestione solent anteferre.

*De iis Di-
scipline
aduersa-
riis, qui
Pastorum
nostrorum
vacatio-
nem im-
probant.*

*Aduersa-
riorum ra-
tio: quod
nostri Pa-
stros non
habeant
continua-
m ab Apo-
stolis suc-
cessionem:*

Hac est igitur ratio, qua nituntur ij qui Pastorum nostrorum vocationem in dubium reuocant, cui cum fuerit a nostris Doctoribus copiose responsum (hoc enim capit, vt plera-

a Aduersarii probant que alia, inter nos & Pontificios controuersum est) non necessarium esse putauimus huc illa omnia adducere, quæ tot scriptis, iisque doctissimis fusæ sunt ab aliis pertractata: sed aliquid tantum dicere, quod ad hoc nostrum institutum accommodatum esse videatur.

Reformatarum Ecclesiarum doctrinæ, hoc vno capite excepto, in quo sese Pontificiis adiungunt *b Frustra doctrinam probant, qui Ministrorum uocationem improbant.* *c Pura doctrina prædicatio à Pontificiis non expectanda.* *d Reformatarum Ecclesiarum Pastores legitime uocati.* *e Ratio 1. Quia uocantur eo modo qui uerbo Dei præscriptus est.* *f Ratio 2. Quia eliguntur, recipiuntur & approbatur à ueris Dei Ecclesiis que eligendorum Pastorum ius habent.* *g Reformatæ Ecclesie sunt uera Dei Ecclesia.*

a Cum autem nobis in hac quæstione sit negotium cum illis hominibus qui Doctrinæ nostris Ecclesiis traditæ consentiunt, hoc vno excepto quòd nobis Ministros eripere conantur: mihi venit in mentem ueteris illius Apologi, quo Demosthenes Alexandrum aliquando refutauit: nempe perperam fœdus iniiri cum grege hac conditione, si gregis custodes fuerint sublati: Ita mihi videntur *b* frustra Doctrinam approbare, qui tollunt illius docendæ ac promulgandæ rationem, *c* nisi fortè expectant à Pontificiis eius Doctrinæ prædicationem, quam illi ore, scriptis, gladio, flammis, omni denique cruciatum genere insectantur.

d Primū ergo negamus hoc posse nostris Pastoribus rectè obici, *e* quod legitimè uocati nō sint: quandoquidem illi quotidie uocantur & *f* eliguntur uia ordinaria, & eo modo qui uerbo Dei præscriptus est: atque ab iis cæteribus recipiuntur: *g* quos manifestis signis & argumentis constat esse ueras Ecclesias: habent enim ueram fidei doctrinam, habent puram sacramentorum

admi-

administrationem, habent rectam synceram-
 que Diuini nominis Inuocationem, obseruant
 religiosè disciplinam à Christo & Apostolis
 institutam: denique & charitatis officiis, & in-
 uicta Martyrum constantia & totius vitæ re-
 formatione testantur, sese à summa Dei mise-
 ricordia in numerum fidelium esse cooptatos,
 tanquam membra Ecclesiæ vniuersæ: testatur
 inquam, se esse ex Christi ouibus, cum, reiectis
 humanis traditionibus, vnam Christi veri pa-
 storis vocem audire velint. Cùm ergo tot tan-
 tisque argumentis constet, Reformatas Eccle-
 sias esse veras Dei Ecclesias (quod etiã agnoscunt
 ij qui hæc in parte nobiscū dissentiunt) cūq; Eccle-
 sia ius habeat eligēdi pastores (quod nemo igno-
 rat, nisi simul ignoret quid sit Ecclesia) quid tādē
 causæ erit, cur eos pastores repudiemus, quos ve-
 ræ Dei Ecclesiæ, iuxta ipsius verbū, & elegerunt
 & approbarunt? Si enim Ecclesiæ Dei sunt, quæ
 illos elegerunt, & pro veris Pastoribus agno-
 uerunt: Si ipsi ex præscriptis Euangelicis sunt
 electi: Si fideliter officio suo funguntur (quod
 ne Aduersarij quidem negauerint): iam cuius
 facilè perspicuum esse potest, nulla ratione pa-
 stores nostros ab iis reici, qui alioqui Doctri-
 næ se nostræ subscripsisse profitentur.

At enim, inquirunt, non habent continuam
 successionem: non ergo sunt legitimè instituti.
 Nā qui hac nostra ætate primi Reformatæ Ec-
 clesiæ Doctores extiterunt, non fuerunt voca-
 ti ab Romana Ecclesia, sed potius ab ea reiecti,

*Signa et
 note vere
 Ecclesia.*

Ioh. 10.

*Obiectio.
 Primos
 Ecclesiarū
 Reformatarū
 pastores voca-
 tos à Ro-
 mana Ec-
 clesia non
 fuisse.*

& nullo non anathematum, & fulminum genere percussis. Ex quo efficitur, ut quotquot postea ab iis fluxerunt, non habeant legitimam vocationem.

Responso.

Hac obiectio non conuenit illi, qui se nobis in Doctrina consentire profitentur.

Ministerium, ut & cetera, corruptum est in Papa.

Primum, mihi licet, si velim, istam obiectionem repellere hac exceptione, quod omnino indigna sit, quae proponatur ab iis, qui nobiscum in Doctrina consentiunt. Hoc certè obiciant Pontificij, quibus nobiscum est non de vna re, aut altera, neque de terminis: sed prope modum de tota possessione cōtentio: quem verò Dominus ex Pontificiis tenebris, in Evangelij lucem traduxit, eum hac obiectione uti, perquam indignum est. Cedò enim, nonne nobiscum agnoscis Ecclesiae Romanae corruptionem? agnosco, inquis: rursus quaero, an non illic inter cetera, adeoque in primis, Ministeriū quoque Ecclesiasticum corruptū est? Hic nolo mihi respondeas, satis enim res ipsa loquitur, & nemo est vel ex ipsis Pontificiis, quem non cogat rei manifestissima veritas id confiteri. Cur ergo nos reuocās ad Romanam vocationem? Tu, inquam, qui puram Dei cognitionē iactas, ausus es hoc ex ore tuo (ut vetus illud Ennianum vsurpem) nobis obicere, quod puram Ecclesiastici Ministerij reformationem non ex fece Pontificia hauriamus. Immo verò hinc collige, restitutum esse inter nos legitimū vsu Ministerij, quòd à Pontificiis corruptelis sit vindicatum. Fatoris Ecclesiam esse apud nos summo Dei beneficio instauratam: Atqui Ministe-

nisterium non est minima pars ordinis Ecclesiastici, ne dicam esse præcipuam: Tibi igitur necessario fatendum est, Ministerium quoque instauratum esse. Immò nõ potuit Ecclesia restitui, nisi restituto Ministerio, (de forma Ecclesiæ visibilis loquor) quia non alia ratione, quàm prædicatione Euangelij, vel instaurari Ecclesia, vel instaurata potest conseruari. Quid enim? Deus- ne renascentem Ecclesiam, tanquàm foetum in lucem eduxerit, neque simul excita- uerit qui nutricis instar (vt cū Apostolo loquamur) vbera Diuini verbi admoquerent & Ecclesiam alerent, fouerent, educarent pura Euangelij prædicatione? ergo in quacunque parte te disputando conuerteris, eò tamẽ semper redigêris, vt, vel Deum instaurasse hoc tempore Ecclesiam, id est, meridie lucere tibi negandum sit: vel fatendum, legitimum simul Ministerij ordinem esse restitutum. Verùm ne nodum facere potius, quam soluere videamur, iam propius inspiciamus vim istius obiectionis.

Qui præcisè ac simpliciter pronuntiant, ad legitimam vocationem Ministerij necessariam esse continuam, nec vlllo modo interruptam successionem: illi sanè arripere mihi videntur, quasi suo iure. id quod nec verum, nec probabile est, siquidẽ rem ipsam diligentius consideret. Quid enim si rogemus ex quo tandem scripturæ loco hanc adeo generalem propositionem deprompserint? In illa accuratissima descriptione, quam fecit Apostolus eùm de Episcopis

*Ecclesia
dici nõ po-
test resti-
tuta, nisi
restituto
etiã Mi-
nisterio.*

*1. Thes. 2.
1. Cor. 3.
1. Pet. 2.*

*Refutatur
aduers.
sententia,
cõinuam
succes-
sionem ad
legitimã
vocationem Mi-
nisterij
esse neces-
sariam.*

*Ratio. I.
Nullo
scripturæ
testimonio
probari
potest.
1. Tim. 3.
Tit. 1.*

corporū munere differeret, num vllum est verbum de ista continua successione? Cur ergò patiemur aduersarios non tantum addere verbis Apostoli, sed addere aliquid, sine quo munus & vocationem Episcopi negent vlla posse ratione consistere?

Ratio. 2.

*Alligat
Ecclesiam
tempori-
bus, locis
ac personis*

Deinde (quod maximè rem causamque continet) qui legitimam Ministerij vocationem alligant ordinariæ, continuæ ac visibili successioni, illi etiam simul alligant Ecclesiam temporibus, locis ac personis: quod quàm falsum sit facile norunt ij, qui naturam & conditionem Ecclesiæ perspectam habent. Qui enim vel mediocriter in sacris literis sunt versati, non ignorant, post Christum Dominum & seruatorem nostrum in carne exhibitum, Ecclesiam quæ antea in Abrahami familia conclusa, & quibusdam quasi parietibus contenta, comprehensaque fuerat, iam in vniuersum orbem longè latèque fuisse diffusam. Ergò Ecclesia nec certæ genti astricta est, nec ab vllis personis pendet, nec in vlllo terrarum loco certam aliquam, & visibilem sedem habet fixam, atque perpetuam. Atque vtinam non tot exempla nobis suppeterent quibus id verum esse iampridem ipsa rerum experiètia nimis comprobauit: cum Græciæ totiùsq; Orientis Ecclesiæ, quæ ab ipsis Apostolis plantatæ & irrigatæ diu floruerant, tandem à Mahometicis blasphemis afflictæ & oppressæ propemodū exaruerūt. Ergo nunc quarant Aduersarij continuam successione Ecclesiæ,

*Euersa Ori-
entis Ec-
clesia do-
cent Eccle-
siam nec
locis: nec
temporibus
nec perso-
nis alli-
gari.*

siæ, & eius formam externam atque visibilem quæ defixa alicubi, immotâq. permancat. Quin potius adoremus sumû & imperuestigabile Dei consilium, qui Ecclesiam tot, tantisque mutationibus expositam esse voluit. Lõgè fanè melius Chrysoftomus quia Ecclesiæ, quæ in terris latè excrefcit atque propagatur, radicem non in terris, sed in cælo quærendam esse, non minus verè, quam eleganter affirmavit.

*In verba
Esa. ho-
mil. 4.
a Ecclesia
in terris
propa- a-
ta radix,
non in ter-
ris, sed in
cælo est.*

^bHic profecto non disputandum, sed dolendum totòque pectore ingemiscendum est, cum tot euerfas Ecclesias in memoriam reuocamus, quæ aliquando summis ac præstantissimis Dei donis fuerât exornatæ. Si enim Ieremias vnius vrbis Hierosolymæ cineres & rudera plurimis sanctissimisq; lachrymis fuit profecutus: Quãtò nos magis dolere æquû est, quòd nõ vnius vr- bis, non vnius Prouinciæ, nõ vnius regni atque imperij, sed totius propemodû Asiæ, totius Africa & magnæ partis Europæ Ecclesiæ ab hor- rēdis blasphemis, erroribus, idololatriis, tâquã Assyriis ac Babyloniis irrûpētibus, expugnata, excisa, & quodãmodo in puluerē redactæ sint? Itaq; Ecclesia ex totius propè orbis possessione depulsa, in paruo prædiolo relicta est. Quid dico relicta? Immò verò ne illic quidē ab hostib. relinquitur: sed perpetuis afflictionibus iacta- ta, nunc dolis & artibus circumuenta, nūc crudelitate ac furore hominum lacerata, cum precibus & patientia, Redemptorem suum de cæ- lo venturum expectat.

*b Dolendū est po-
tius de Ec-
clesiæ statu
quam de
eo disputa-
andum.
In Thre.*

Sed, ne ab instituto nostro longius recedat oratio, ex hac tanta rerum vicissitudine, ex tot, iisque tristissimis exemplis colligimus, Ecclesiam non posse ullis, vel locorum, vel temporum, vel personarum circumstantiis alligari.

1. Reg. 19

Atque ut ab rerum presentium statu, ad preteritarum memoriam sermonem traducamus, ubi, cetero, erat visibilis externaque forma Ecclesie Israelis, quum Eliae conquerenti se solum illic relictum esse, qui Deum coleret, respondit Dominus, septē millia hominum adhuc superesse, qui non flexerant genua coram Baal. In quibus veritatem fuisse testatur Ambrosius.

*In Psa.
118.*

ser. 12.

Deinde cum Christus in mundum venit, ut Mediatoris officio fungeretur, quænam erat Ecclesie facies? Eratne ex visibili Sacerdotum successione metienda? Postremo cum Christus veniet vivos & mortuos iudicaturus, quænam

Luc. 1.

externa facies Ecclesie futura est? quandoquidem ille ipse prædixit se tunc vix reperturum fidem in terra: quemadmodum etiam nouissimus ille dies cum diebus Noë & Loth comparatur. Ex quibus omnibus perspicuum est, cum visibilis & externus Ecclesie status tot mutationibus subiectus sit, eos perperam facere, qui Ecclesiam alligant continuæ ac perpetuæ Episcoporum successioni.

Ratio. 3.

*ab ipsis
Pontificis
petita.*

Quinetiam illi ipsi Pontificij, quorum se partibus Aduersarij in hac quidē questione adiungunt, fatentur apud Arrianos Ecclesiam non fuisse, quos tamē habuisse visibilem Episcoporum

rum

rum successione dubium non est. Quid, quod non dubitant reiicere Græcorum Ecclesias? Postquam enim Ecclesiæ Catholicæ nomen in eorum scholis sæpius intonuit, tùm illi statim subiiciunt, hanc Ecclesiã Catholicam, esse Romanam ac Latinam, nempe vt, his notis appofitis, Græcos excludant: atque ita boni illi viri, quasi Penelopes telam retexentes, tollunt vno verbo ea omnia, quæ antè asseruerant. Quid enim inconstantius & ineptius dici potest, Ecclesiam esse Catholicam, id est, vniuersalem, ea lege ac cõditione, vt vnius ciuitatis mœnibus, ceu vinculis, illigata cõcludatur? Sed alius fortasse dabitur de hac re fusiùs disputandi locus. Nunc hoc demum quero, cùm tanti sit apud illos cõtina Episcoporum series atque successio, quam in Græcarum Ecclesiarum reliquis ab ipsis Apostolorũ temporibus hætenus perdurasse manifestũ est, cur igitur Græcos ad eò fastidiosè reiiciunt, nec augustum illud & magnificum Ecclesiæ Catholicæ nomen ad illos vique extendi posse patiuntur? Si enim Episcoporum perpetua successio nota est certissima Ecclesiæ, reuocent igitur Græcos, apud quos illam esse nemini dubium est. Sin minus, certè importuni sunt, qui illam à nobis tam præcisè soleant flagitare, ac præsertim cùm, Dei beneficio, in nostris Ecclesiis multas ac certissimas Ecclesiæ notas (vt iam antè dixi) videri possint, nisi mallent oculos ad hanc lucem clarissimam clausos habere.

Cum igitur constet, & Ecclesiam sine visibili ac personali successione, & rursus personalem successione sine Ecclesia aliquando extitisse, affirmamus, Aduersarios qui a nobis tā præcisè ac necessariò personalem illam successione requirunt, esse iniquissimos.

Obiect. 1. Qui verò à nobis dissentiant, his potissimū rationibus nituntur, quod ab initio mundi semper extiterit, & vsque ad nouissimum diem semper in terris futura sit Ecclesia. Quem locum amplificanti adductis Dei promissionibus de perpetua Ecclesiæ conseruatione, cuiusmodi sunt istæ, Christum suis affuturum vsque ad consummationem seculi, eosque à Spiritu Dei semper esse dirigendos: *Portas inferorum non superaturas Ecclesiam: fore vt portæ Hierosolymæ semper pateant, & si quæ sunt similes promissiones ad sempiternam Ecclesiæ gloriam pertinentes.*

Responsio. Respondemus cum Augustino eiusmodi promissiones de perpetuo Ecclesiæ statu propriè ad Ecclesiam Electorum pertinere. Quantum verò attinet ad singulas visibilesque Ecclesias, affirmamus (post eundem Augustinum, improbos cum palea, & fideles cum tritico comparantem) semper paleam mixtam esse tritico, *Quod si aliquando contigerit, vt nihil prope modum quàm palea nostris oculis appareat, veram tamen Ecclesiã, non in palea, sed in granis delitescere. Non igitur negamus quin semper futura sit Ecclesia, sed eodè modo iisdemque*

que externis ornamentis semper relucentem, atque omnibus cōspiciam fore Ecclesiam, eūdemque eius semper, vel fuisse, vel futurum esse statum pernegamus. Nec verò idcirco Ecclesia non est, quia maxima hominum pars eam non videt: neque spiritualibus caret ornamentis, eò quod sit aliquando exteriori forma destituta. Atque ut de promissionibus Dei agamus, quoties Dominus promisit se Abrahami, & ipsius seminis Deum fore, se in mediis Israëlitis habitaturū: se fore perpetuum Israëliticæ Ecclesiæ custodem? Quanti porrò sunt illa quæ toties occurrunt: Sionem esse Dei sedem & re- Pf. 132. quiem sempiternam? nomen Dei in templo Pf. 68. Hierosolymitano semper extitutum: oculos 1. Reg. 9. Dei semper illuc futuros? Quid multa? Innumera- biles sunt loci, in quibus Dominus testatur Israëlitis se illorum esse Deum, & se illis perpetuò affuturum. Ecquis tamen igitur inde concludat semper eundem Ecclesiæ Israëliticæ visibilem statum fuisse? imò sæpè accidit, ut nulla inter Israëlitas extaret veræ Ecclesiæ facies: Quod quia paulò post fusiùs explicaturi sumus: contenti erimus vno exemplo. Nam tempore 2. Chr. 28. Regis Achaz pollutum ac clausum fuit templū 2. Reg. 16. Dei, & idola passim publicè constituta. Ipse denique Sacerdos Vrias sanctum Dei cultum in alienos planè & impios ritus commutauit. Ibi nulla publica Ecclesiæ facies: nulla veræ Ecclesiæ ornamenta. Sed num propterea in Iudæa extinctam fuisse Ecclesiā dicemus? Negat Elaias, Esa. 2.

qui miserrimis illis temporibus à Domino excitatus, Electorum fidem præclaris cohortationibus fulciebat: testatur enim se discipulos habuisse, inter quos legem Domini obsignauit. Atque vt eundem Esaiam inculcemus: Cum summa vocis cõtentione exclamaret, Hierosolymam è fideli in meretricem degenerasse: num erat contumeliosus in Ecclesiam illic expressio Dei verbo constitutam? Minimè verò, sed falsam à vera Ecclesia distinguebat, cùm diceret semen piorum nihilominus superesse. Hæc omnia (inquiunt) ad vetus testamentum pertinebant: quasi verò Deus non æquè fuerit verax in veteri testamento, atque in nouo: aut utrobique non sit eadem promissionum substantia: quò fit, vt Veteres, illas promissiones identidem ad Christianam Ecclesiam accommodet. Melius igitur Basilius, qui ex illo Esaiæ loco ita concludit: Multa admittit & versicoloria semina verbi Ecclesia, ab istis subinducta, qui puritatem sacramentorum contaminant, & dogmata impietatis disseminant ad extremam animarum perniciem: de tali Ecclesia meritò dici hoc potest: Quomodo facta est meritrix ciuitas fidelis Sion? Hæc Basilius de visibili Ecclesia differebat, cuius corruptio nū impedit quominus Deus suam Electorum Ecclesiam conseruet. Itaque vt ad promissiones Israëlitas factas redeamus. Quærit Paulus, Num Deus populum illum suum penitus reiecerit, cuius fuit adoptio, gloria, fœdera, legis constitutio, cultus

Isa. 1.

In 1. cap.

Esa.

Rom. 9.

cap. 11.

tus & promissiones: cùm fieri non possit vt ex-
 ciderit sermo Dei: Respōdet Deum non abie-
 cisse populū suum, quem præcognouit:& pro-
 posito hoc diuino ad Eliam responso (Reliqua
 feci mihi septem millia virorum, qui non flexe-
 runt genu idolo Baal) Sic, inquit, & hoc tempo-
 re, reseruatō secundum electionem gratuitam
 facta est. Ex quibus efficitur, licet vniuersa pro-
 pmodum Ecclesia aliquando planè corrupta
 esse videatur, non tamen propterea Ecclesiam
 deleri, quæ in Electorum semine tandiu delite-
 scit, dum admirando Dei consilio rursus in lu-
 cem prodeat, ab erroribus & corruptelis repur-
 gata. Quamobrem perperam faciūt, qui gene-
 rales illas Dei promissiones restringunt ad Ec-
 clesiam Romanam, quasi nulla alia vnquā pos-
 sit esse Ecclesia, quàm Romana: ita vt non am-
 pliùs sint generales promissiones, sed ad eò spe-
 ciales, vt vnius visibilis Ecclesiæ propriæ sint,
 quod nemo nō videt quàm sit absurdū. Quin-
 etiam vel, nobis tacentibus, illæ ipse promissio-
 nes nobis obiectæ satis pronuntiant, Ecclesiam
 Romanam non esse veram Ecclesiam. Si enim
 Deus semper adest veræ Ecclesiæ: si semper eā
 tuetur, & spiritu veritatis dirigit: si nunquam
 inferorum portæ superaturæ sunt: si denique
 semper patet fidelibus ad eā ingressuris: si, in-
 quam, illa omnia ad veram Ecclesiam pertinēt,
 efficitur profectò, Romanam non esse veram
 Ecclesiam, vt pote quæ verbum Dei suis tradi-
 tionibus corruperit, Spiritum veritatis reiecit.

rit, & ab ingenti superstitionum caterua tanquam ab inferorum portis superata fuerit: atque exclusa veritate, humanis commentis ac mendaciis fores aperuerit.

Obiect. II. At enim, inquit, precatus est Christus ne
Luc. 22. fides Petri deficeret. Certè: nec enim lapsum eius paulò post futurum ignorabat. Verum quid
Respons. hoc ad Ecclesiam Romanam? nisi fortè dicas hoc ipsi cum Petro conuenire quod Christum negauerit: vtinã verò Petri lachrymas ac respicientiam imitetur, vt tandè ad Dominum conuersa, hominibus, non iam à vero Dei culta abducendis, sed potius in pura sincerâque doctrina confirmandis diligenter studeat. Quod si hoc argumentum dignum esset longiori responsione, dicerem, fidem Petri fuisse donum personale, ita vt nullo iure ad alios transmitti debeat: quærerem quibus tandem Scripturæ fundamentis nitatur illa Petri cathedra, quam Pontificij Romæ constituunt, eique hisce postremis temporibus nutanti, humana omnia præsidia summo conatu suffulciunt: Proferrem excellentissimam illam Christi precationem, quæ extat apud Iohannem, non tantum pro Apostolis, sed pro iis omnibus, qui per eorum sermonem erant in Christum credituri: ac rogarem, num huius precationis fructus ad alios quàm ad electos pertineat? Quod si eò Christû spectasse existimant vt visibiles Ecclesiæ ab ipsis Apostolis institutæ nunquam labefactari possint, postularem vt nobis veteres Orientis Ecclesias

clesias repræsentarent: Hæc, inquam, omnia premerem, nisi satis esset perspicuum, quàm ineptè illi à fide Petri ad fidem Ecclesiæ Romanæ ratiocinentur.

Nihilo meliùs ad suæ sententiæ confirmationem trahunt, quod Christus Apostolis dicebat, urbem supra montem positam non posse occultari. Quanquam enim verissimum est, Apostolorum prædicationem instar lucis clarissimæ, per vniuersum terrarum orbem refulsisse, ipsa tamen experientia docuit, quàm verum sit quod ait Christus apud Iohannem, homines potius tenebras, quàm lucem diligere, cum repudiata Euangelij luce, ipsi se in crassissimas humanæ traditionis tenebras immerferint.

Postremò quod aiunt, ex hoc præcepto Christi, Dic Ecclesiæ, cum semper locum habere debeat, sequi visibilē Ecclesiam suis omnibus partibus constantem nunquam esse defuturam, nullam rationem habet: Nam ab eo quod fieri debet, ad id quod fit, non satis rectè videntur concludere. Quid enim? nõne lex de sacrificiis offerendis lata sub veteri Testamento, semper viguit vsque ad Christum exhibitum? constat tamen sacrificia aliquoties fuisse intermissa, ac præsertim totos septuaginta annos, cum Iudæi apud Babylonios exularent. Ita etiam præceptum Christi de Disciplina in Ecclesia obseruanda, non in euerfa corruptaque sed in stante Ecclesia locum habet. Viget certè perpetuò ipsum præceptum, sed eius obseruatio aliquando

(atque ytinam id rariùs contingeret) hominum vitis intermittitur.

Obiect. 5. Cæterùm cum Aduersarij se Scripturæ testimoniis, atque exemplis esse destitutos sentiant, iam refugiunt ad veterum aliquot Doctorum authoritatem. Quid enim? Inquiunt: an negligetis Episcoporum successionem, quam tamen Tertullianus, Augustinus, Irenæus, & plerique alij doctores Ecclesiæ tantifecerunt, ut ea ratione, tanquam admota fortissima machina, Hæreticorum omnia argumenta atque præsidia euerterint? Premunt igitur & vrgent hæc

De præsc. her. Tertulliani verba: *Edant, inquit, origines Ecclesiarum suarum, euoluât ordinem Episcoporum suorum.* Et paulò post inducit Ecclesiam ita insultantem Hæreticis scripturam corruptentibus: *Qui estis? quando & unde venistis? quid in meo agitis non mei? quo, Marcion, iure syluam meam cadis? qua licentia, Valentine, fontes meos transuer-tis? Mea est possessio, olim possideo, prior possideo, habeo origines firmas ab ipsis authoribus, quorum fuit res. Ego sum heres Apostolorum: sicut cauerūt testamento, sicut fidei commiserunt, sicut adiurauerunt, ita teneo.* Multa sunt alia eiusmodi, quæ aduersarij nobis obiiciunt ad stabiliendam suam de successionem sententiam.

Respons. Eius refutatio. Quia verò hoc præcipuum est illorum Argumentum, operæpretium est accuratiùs illud cõsiderare, & intentis oculis omnes eius partes intueri, ut cognoscamus quidnam ex eo consequi possit.

Ac pri-

Ac primùm si velim agere meo iure, requiram aliquem Scripturæ locum, quo veterum istorum fulciatur autoritas: Eam enim legem Augustinus sibi ipsi ac nobis indixit, ut quicunque tandem sit, qui dogma aliquod proponat, non recipiatur, nisi illud hauserit ex sacrarum literarum fontibus. Et in hanc sententiam cæteri doctores frequentes eunt. Nec immeritò sanè, cum scriptura sit sola nostræ fidei ac religionis regula; hoc, inquam, possem meo iure postulare. Sed rem ita ad viuum refecare nolumus, ne quis existimet, nos prius velle vincere, quam pugnare. Non ergo illi veteres nunc à nobis repudiati discedent, sed expèdemus, quo sensu, qua ratione, quem in finem illi continuam Ecclesiæ successionem hæreticis obiecerint. Rursus quid sibi voluerint nomine *successionis*. Denique, num etiam hodie liceat Pontificiis ista successionem gloriari. His omnibus discussis, huic obiecti-
Non recipienda veterum auctoritas Scripturæ testimoniis definita.
Ep. 39.

ni responsum erit. Tertullianus, inquit, Augustinus, & alij plerique, continuam Ecclesiæ successionem hæreticis obiecerunt, fateor. Sed simul addo, fortes illos ac strenuos veritatis athletas longè fortioribus armis instructos fuisse, quibus hæreticorum falsa & impia dogmata iugularint. Si enim hoc solum successionis telum in hæreticos contorsissent, fuisset profectò obtusius, quàm ut eo magnas hostium strages edere potuissent. Quid ergò? Cū hæretici errores suos, atque horrendas blasphemias in medium proponerent;
Quorum pacto veteres obiecerint hæreticis continuam successionem Ecclesiæ Catholicæ.

Tert. con. Scripturæ Canonice libros alios reiicerent, &
Marc. alios suis additamentis corrumpèrent, quine-
Aug. con. tiam sua scripta pro libris Canonicis obtrude-
Ecc. fund. rent, atque interim sibi nomen Ecclesiæ Apo-
Qu. stolicæ non minus falsò, quàm impudenter ar-
 rogarent: Ecce, hæreticis obstiterunt boni ac
 vigilantes Ecclesiæ Pastores. ac primùm ex Dei
 verbo refutarunt peruersa hæreticorum dog-
 mata, docueruntque nihil tale ab Apostolis
 fuisse traditum: quorum scripta doctrinamque
 fidelis Dei Ecclesia amplexa est, illi soli adhæ-
 ret, illam sequitur, & ab eius finibus nunquam
 diuelli nec distrahi potest. Deinde ipsum Ec-
 clesiæ nomen hac ipsa ratione ab hæreticis, tan-
 quam ab iniustis possessoribus, abstulerunt.
 Longè ergò falluntur, qui existimant veteres
 loqui de sola Episcoporum successione, cùm
 potius agant de ipsius doctrinæ successione, ac
 eius fidei, quam primi Episcopi ab Apostolis
 acceptam atque haustam ad posteros continua
 serie transfuderunt. Ex quibus manifestum est,
 quantum intervallum interiectum fuerit inter
 veteres Orthodoxos & hæreticos. Nam hære-
 tici noua & aliena, atq; ad eò ipsi Apostolorum
 Doctrinæ & sacris literis contraria profere-
 bant, atque ita cùm fidei, tum etiam Episcopo-
 rum continua ab Apostolis successione erant
 destituti. Orthodoxi còtrà, & fidei ab Aposto-
 lis traditæ, & piorum Episcoporum successio-
 ne freti erant. Nihil igitur mirum, si eiusmodi
 successionem hæreticis obiecerint, modò me-
 mineri-

Veteres
nò de sola
Episcopo-
rum, sed e-
ius de pu-
re doctri-
ne succes-
sione locu-
ti sunt.
Hæretici
utraq;
successio-
ne care-
bant, Or-
thodoxi
utranque
habebāt.

minerimus, vim illius argumenti non in Episcoporum nomine ac serie, sed in ipsa fide esse positam: ita ut fidei Successio sit instar animæ, quæ Episcoporum Successioni, tanquam corpori, vires ac robur infundat. Ex quo intelligitur, si continua Episcoporum series vera fidei successione, ceu anima, destituatur, eam iacere mortuam, ac nihil aliud quàm cadaver inutile superesse. Eam veterum Doctorum esse mentem facilè nobis assentietur, qui eorum disputationis ordinem attentè considerarit. Nec enim statim ad Episcoporum seriem profiliūt, sed primùm docent, apud hæreticos fidei Successionem non esse, atque id efficiunt certis, expressisque scripturæ testimoniis: postquam id obtinuerunt, tum in hoc Successionis Episcoporum campo longè exultant, eorūque ordinem ac seriem tanquam suæ victoriæ insignia ostentant. Denique si rem propius inspicias, facilè animaduertes, istam Episcoporum Successionem non tam pertinere ad pugnam, quàm ad victoriam: nec tam esse eius qui paratam de hoste victoriam triumphum agat. Ne nos igitur stantes, armatos, pugnantem conferant Pontificij cum iacente, prostrato, ac iugulato Marcione, vel Valentino, & cæteris eiusmodi monstris, quæ nos toto pectore exhorrescimus. Præterea cum hæretici suas doctrinas ad Apostolos auctores passim referrent (ut constat ex Tertull. Irenæo, & aliis plerisque Doctoribus)

Fidei successio instar animæ, Episcoporum Successio instar corporis.
Confirmatio ab ordine quæ veteres seruauit in suis disputationibus aduersus hæreticos.

De præsc. hæ. Lib. 3. c. 2.

operæpretium fuit illis opponere Ecclesias ab Apostolis fundatas, & earum in Apostolica doctrina constantiam.

Non iustanda Episcoporum successio, ubi deest vera fidei successio. Ergo, si qui hodie velint veteres in hac Successione proponenda imitari, primum doceant apud se esse veræ & Apostolicæ fidei successio- nem: ac tunc deinde, si videbitur, longum suorum Episcoporum catalogum recenseant: alio- qui, si illo omisso, hoc unum urgeant, in illos pro- culdubio quadrabit, quod dici solet, triumphum ante victoriam cecinisse.

Expositio sententiæ Doctorum qui nobis obiiciuntur, ab illis ipsis Doctoribus petita. Hæc autem ut planius intelligi possint, sistat se in hac nostra disputatione illi veteres, qui nobis ab Aduersariis opponuntur, atque ab iis au- diamus, qua ratione, & quibus (ut ita dicam) la- certis hoc Successionis telum in hæreticos vi- brarint. Ergo sic apud Turtullianum excla- mans Ecclesia nobis obiiciebatur, *Sum, inquit, hæres Apostolorum, sicut cauerunt testamento, sicut fidei comiserunt, sicut adiurauerunt, ita teneo.* Qui- bus verbis apertissimè significat se de Succes- sione doctrinæ gloriari. Audiamus etiam quæ idem, atq; in eodem tractatu de hac re differat. *Nobis, inquit, nihil ex nostro arbitrio indulgere licet, sed nec eligere quod aliquis de arbitrio suo induxerit, Apostolos Domini habemus authores, qui nec ipsi quicquam ex suo arbitrio quod inducerent, elegerunt: sed acceptam à Christo disciplinam fideliter nationibus assignauerunt.* Itaque etiam si *Angelus de cælis aliter euangelizaret, anathema diceretur à nobis.* Idem: *Ipsa hæreticorum doctrina*
cum

eum Apostolica comparata, ex diuersitate & con-
 trarietate sua pronūtiabit, neque Apostoli alicuius
 authoris esse, neque Apostolici: quia sicut Apostoli
 non diuersa inter se docuissent, ita & Apostolici
 non cōtraria Apostolis edidissent, nisi illi qui ab A-
 postolis descuerunt, & aliter predicauerunt. Et
 paulò pōst: Si hæc ita se habent, vt veritas nobis
 adiudicetur, quicumque in ea regula incedimus,
 quam Ecclesia ab Apostolis, Apostoli à Christo,
 Christus à Deo tradidit, constat ratio propositi no-
 stri, &c. Deinde subiicit, Vnde autem extranei &
 inimici Apostolis heretici, nisi ex diuersitate doctri-
 nae, quam vnusquisque de suo arbitrio aduersus A-
 postolos, aut protulit, aut recepit? Illic igitur & scri-
 pturarum, & expositionum adulteratio deputanda
 est, vbi diuersitas inuenitur doctrinae. Item: Per-^{ibid.}
 erre Ecclesias apud quas ipsa adhuc cathedra A-
 postolorum presidentur, sonantes vocem & repre-
 sentantes faciem vnuscuusque, &c. Itēque a-
 gens de viris Apostolicis. Qui tamen, inquit,
 cum Apostolis perseuerauerint. Sic ille successio-^{Aduers.}
 res Apostolorum interpretatur. Et alibi: Id est ^{Marc. l. 4.}
 verius, quod prius: id prius, quod ab initio: id ab i-
 nitio quod ab Apostolis. Plura recensere nō est o-
 pus. Ex his enim satis apparet, quānam sit ea
 successio, quam veteres tot laudibus extulerunt.
 Qui verò ad personarum Successionem eorum
 affirmantem, non fidem ex personis, sed ex fide <sup>De prasc.
har.</sup>
 personas probari debere. <sup>Cypriani
sententia.</sup>
 Atque, vt ad alios Doctores, progrediamur,
 B. iij.

Lib. I. E-
phe. 6.

Cyprianus plurimum eiusmodi Successionem commendavit, & hoc potissimum ariete Novatianorum errores expugnauit: sed satis declarat se de ea Ecclesia loqui, quæ à scriptis Evangelicis non recedit. *Auelle, inquit, radium solis*

De simpl.
pralat.

à corpore, diuisionem lucis unitas non capit: Sic & Ecclesia luce Domini perfusa per orbem totum radios suos porrigit. unum tamen lumen est, quod ubique diffunditur, nec unitas corporis separatur, &c. Adulterari non potest sponsa Christi, incorrupta est & pudica: unam domum nouit, unius cubilis sanctitatem casto pudore custodit: Item: Christianus videri non potest, qui non permanet in Euangely & fidei veritate. Hæc illæ: Reponât igitur nobis Fabianos, Cornelios, & ipsam Petri cathedram, id est, Apostolicam doctrinam (sic enim Mosis cathedram Christus intellexit doctrinam & legem à Mose traditam) tùm deinde, si placet, Cypriani patrocinio glorientur.

Ibid.

August.
sententia.

Cont. Ep.
funda. c.

4. De viti.
cred. c. 17.

Quæst. ex
viroque.

no. Ep.
165.

Conc. cõr.

Iud. pag.
& Ar.

De mori.

Ecc. Cash.

De symb.
ad Catec.
icap. 5.

Augustinus autem, qui & Manichæis & Donaristis sæpe hanc, de qua agimus, Successionem opposuit, apertè docuit se de ea Ecclesia loqui, quæ Doctrinæ puritatem ab Apostolis acceptam constanter retinet. *Hæc est, inquit, mater vera, pia, & casta. intrinsecus sui viri dignitate orata, non forinsecus mendacio fallente turpiter colorata: & alibi: Ecclesia Catholica mater Christianorum verissima, ipsum Deum purissimè, atque castissimè colendum prædicat, nullam nobis creaturam adorandam inducens: cui seruire inbeamur.* Idem: *Ecclesia Catholica expugnari non potest, hereses*

*hæreses omnes de illa exierunt tanquam sarmenta
 inutilia de vite præcisa: Ipsa autem manet in radi-
 ce sua, in vite sua, in charitate sua: porta inferorum* De unit.
non vincunt eam. Idem: Tenent Ecclesia Aposto- Eccl. cont.
lorum labore fundate, cum quanta cura sibi prædi- Peril. E-
ctum sit, Siquis vobis Euangelizauerit præterquam pi. cap. 15.
quod accepistis, anathema sit. Ecclesiam autem i-
pso Dei verbo fundatam esse, atque ex eodem Ibi. cap. 3.
verbo dignoscendam, idem Augustinus testis Ibi ca. 10.
est his verbis: In scripturis sanctis (inquit) Eccle-
siam requiramus, Et postea Nemo mihi dicat quid
dixit Donatus, aut Parmenianus, quia nec Catho- Ne Ca-
licis Episcopis consentiendum: sicubi falluntur, ut tholicis
contra canonicas scripturas aliquid sentiant. (Au- quidem
diant qui Catholicorum nomen toties incul- cōsentien-
cant, ut sua commenta, ac traditiones Scripturis dum, ubi
contrarias hoc, non tam solido, quàm splendido scriptura
nomine, ceu fuce & pigmentis illitas nobis reclamat
commendent) Idem alibi. Ecce Scriptura commu- ex Augu-
nes, ecce ubi nouimus Christum, ecce ubi nouimus stino.
Ecclesiam. Et alio loco, nolo humanis documentis, Eph. 166.
sed diuinis oraculis sanctã Ecclesiam demonstrare. De unit.
 Peti. cap.

Ex quibus omnibus perspicuū est, quàm pro-
 cul ablit Augustinus ab Aduersariorum senten-
 tia, qui successionem visibilem proponunt tan-
 quam certissimū fidei ac religionis fundamen-
 tum: cū ille tantum existimauerit eam esse v-
 tilem ad animos hominū præparandos allicien-
 dōsque, ut his quasi gradibus paulatim ad veri-
 tatis cognitionem ascendant, tantum abest, ut
 ea sit opponenda veritati. Sed præstat ut nobis

suam ipse sententiam suis verbis explicet Augustinus. Sic enim ille: *Nemo nostrum dicat se iam
 Con. Epi. fund. c. 4. inuenisse veritatem: sic eam quæramus quasi ab v-
 erisque nesciatur, &c. Vt omittam hanc sapientiam
 quam in Ecclesia Catholica esse non creditis, multa
 sunt alia quæ in eius gremio me iustissimè teneant,
 &c. Ista tot & tanta vincula rectè hominem
 tenent credètem in Catholica Ecclesia, etiam si
 Ibi. ca. 14. propter intelligentiæ nostræ tarditatem, vel vi-
 tæ meritum, veritas nondum se apertissimè o-
 stendat, &c. Apud vos [ô Manichei] sola personat
 Ibi. ca. 4. veritatis pollicitatio, quæ quidem, si tam manifesta
 monstratur, vt in dubium venire non possit, præpo-
 nēda est omnibus illis rebus, quibus in Catholica te-
 nor. Hæc Augustini verba planè sunt aurea, vt
 quæ doceant vel legitimam successionem Epis-
 coporum, cæteraque externa Ecclesiæ ornamen-
 ta nunquam esse manifestæ veritati opponen-
 da: quanto igitur minùs corruptissimam Ponti-
 ficiorum successionem, & quæ nomine tenus
 De vitil. cred. c. 16. successio dicēda est? Sed redeo ad Augustinum:
*Sola est, inquit, auctoritas, quæ commouet stultos,
 vt ad sapientiam festinent &c. Non est desperan-
 dum ab ipso Deo auctoritatem aliquam constitu-
 tam, qua volut gradu certo innitentes attollamur
 ad Deum. Hæc autem seposita ratione, quam syn-
 ceram intelligere stultis est difficillimum, duplici-
 ter nos mouet, partim miraculis, partim sequentium
 multitudine. Nihil horum est necessarium sa-
 pienti: quis negat? Sed id nunc agitur, vt sapientes
 esse possimus, id est, adherere veritati. Item: Si qui**

in concessa presumit, reus est: quanto magis si & cor
 rumpat traditionem eius, cuius sedem usurpat? (au-
 diat Romanus Pōtifex) Item, postquam recen-
 suit catalogum Episcoporum Romanorum: s̄
 quisquam inquit, traditor per illa tempora subre-
 psisset, nihil praeiudicaret Ecclesia ut certa sit spes
 fidelis non in homine, sed in Domino collocata.
 Hæc igitur Augustinus, & quod attinet ad E-
 piscoporum Rom. catalogum quem aliquando
 veteres recēsent, cūm Rom. Episcopos alio or-
 dine Augustinus, quā Irenæus (nequid de aliis
 dicam) recensuerit, satis magno est argumento
 pios illos maiores non ad illam Episcoporum
 seriem Ecclesiam vnquam astringere voluisse.
 Sed iam alios Doctores audiamus.

Quæ. ex
 vet. Tes.
 mix. quæ.
 II. O.
 Epist. 165.

Sic ergo Chrysoſtomus cum videritis heresim
 impiam, quæ est exercitus Antichristi, stantem in
 locis sanctis Ecclesiæ, tunc qui in Iudæa sunt, fugiāt
 ad montes, id est, qui sunt in Christianitate, conse-
 rant se ad scripturas: quia ex quo obtinuit heresis
 illas Ecclesias, nulla probatio potest esse vere Chri-
 stianitatis, neque refugium Christianorum aliud,
 volentium cognoscere fidci veritatem, nisi Scriptu-
 ræ diuinæ. Hæc Chrysoſtomus: cui quis non mi-
 retur non succurrisse præclarum illud Succes-
 sionis argumentum, quo vno Pontificij vtuntur
 ad Ecclesiæ suæ confirmationem? Antea,
 inquit Chrysoſtomus, multis modis ostendebatur
 quæ esset Ecclesia Christi, nunc autem nullo modo
 cognoscitur, nisi per Scripturas. Ergo dicendum

Chrysoſto-
 mi senten-
 tia.
 In Matt.
 hom. 49.

Ibid.

est, vel Chrysoſtomum non tam perſpicaces oculos habuiſſe quàm Pontificios (cum ex Succeſſione non ſtatim dignouerit Eccleſiam) vel iſtam ſucceſſionem, quam iactant, non eſſe ad eam certam Eccleſiæ notam & probationem.

*Irenæi
ſententia,
Lib. 3. c. 3.*

Irenæus autem poſtquam Romanorum Epiſcoporum catalogum recēſuit: *hac, inquit, ordinatione & ſucceſſione, ea qua eſt ab Apoſtoliſ tra ditio, & veritatis præconizatio, peruenit uſque ad nos, Et eſt pleniffima hac oſtenſio unam & eandem viuificatricem fidem eſſe, que in Eccleſia ab Apoſtoliſ uſque nunc ſic conſeruata & tradita in veritate. Et poſtea, Non oportet apud alios quære re veritatem, quam facile eſt ab Eccleſia ſumere, cum Apoſtoli, quaſi in deſpositorium diues, pleniffimè in ea conuulerint omnia que ſunt veritatis, ut omnis quicumque velit ſumat ex ea potum vite. Idem a-*

Cap. 4.

Lib. 1. c. 3.

lio loco: Hanc prædicationem cum acceperit, & hanc fidem (quemadmodum prædiximus) Eccleſia & quidem in uniuerſum orbem diſſeminata, diligenter cuſtodit, quaſi unam domum inhabitans, & & ſimiliter credit iis, quaſi unam animam habens, conſonanter hæc prædicat, & docet, & tradit, quaſi unū poſſidēs os. Sed nihil eſt apertius iis quæ ab eodē Irenæo tradūtur alibi his verbis. Eis, in-

*Lib. 4. c.
43.*

Cap. 44.

quit, qui in Eccleſia ſunt, præſbyteris obaudire oportet, his qui ſucceſſionē habent Apoſtoliſ, ſicut oſtendimus, qui cum Epiſcopatus ſucceſſione, chariffimā veritatis, certum ſecundum placitum patris acceperunt, reliquos verò qui abſiſtunt à principali ſucceſſione ſuſpectos habere [Nota ſucceſſionem doctrinæ

Strinxit esse principalem successionem Irenæo. à qua discedentes hæreticos comparat cum Nadab & Abiu ignem alienum offerentibus. Leui. 10. illi tamen successionem habebant, vt qui essent Aaronis filij. Sed non valet personalis successio, vbi receditur à veritate doctrinæ.] Et paulò post *Adherere oportet his qui & Apostolorum, sicut prædiximus, doctrinam custodiunt, & cum presbyteri ordine sermonem sanum & conuersationem sine offensa præstant, ad informationem & correctionem reliquorum: & alibi: Apud quas est ea que est ab Apostolis successio, & id quod est sanum irreprobabile sermonis constat. Idem. lib. 5. Oportet, inquit, confugere ad Ecclesiã, & eius sinu educari, & Dominicis scripturis nutriti: plantatus est enim Ecclesie paradus in hoc mundo: Ab omni ergo ligno paradisi manducabis, id est, ab omni scriptura Dominica, &c. Quæ omnia idem alio loco vno verbo* Li. 3. c. 11. complexus est, cum dixit, Euangelium esse columnam & firmamentum Ecclesiæ.

Adderem etiam quod ait Hieronymus. se cupere per scripturas sanctas ingredi in Ecclesiã Dei. Citarem ex eodẽ elegantissimũ illũ locum, vbi Catholicam Ecclesiam ita describit: *Ecclesia, inquit, Christi in toto orbe Ecclesias possidens spiritus vnitæ coniuncta est, & habet vrbes, legis, Prophetarum, Euangelij & Apostolorum: Non est egressa de sinibus suis, id est, de scripturis sanctis. Hæc, inquam, omnia, atque etiam plura congererem. siquid difficultatis res hæc habere videretur. Sed ne longiores simus, concludemus* Hieronymi sententia.
In Psa. 5.
In Mich.
L. 1. cap. 1.
In Laud.
Athan.

hac elegantissima Nazianzeni sententia: pietatis inquit. successio, proprie successio existimanda est nam qui eadem fidei doctrinam profitetur, eiusdem quoque throni particeps est: qui autem contrariam fidem amplectitur, aduersarius, etiam in throno, censeri debet. Atque hæc quidem nomen, illa vero res ipsam & veritatem habet successionis. Hæc ille: Ex quibus omnibus intelligitur, legitimam successionem nunquam à doctrinæ finibus esse diuellendam.

Quid autem si nobis petere liceat vel ab ipsis Pontificiis nostræ sententiæ confirmationem? Cum enim aliquando ex illis quesitum est, quamobrem negēt Successionem fuisse apud primos Ecclesiarum nostrarum Doctores, quos tamen ordinarios Ecclesiæ pastores ac Doctores, fuisse constaret: tum illi responderunt viros illos omni iure successionis excidisse quod ab Ecclesiæ Rom. doctrina defecissent. Itaque iam vel ipsis assentientibus cōcludimus, nullius momenti successionem esse, nisi simul adsit doctrinæ successio. Ex quo efficitur, vt, cum Pontificij ab Apostolorum doctrina descuerint, non possint de Apostolica successionem gloriari: nisi forte dixeris Pontificios eo modo Apostoli successisse, quo tenebræ luci succedere dicuntur.

Quare, vt summam faciam eorum quæ à nobis exposita sunt: tria mihi videntur esse consideranda ad intelligendam eorum veterum sententiam, qui Ecclesiæ Catholice Successionem commendarunt. Primum, eos non de sola

Epif.

Episcoporum, sed potius de Apostolica & orthodoxæ fidei successione agere. Deinde, eam Successionem attribuere ei Ecclesiæ, quæ Christi sponsa est, quæ solam ipsius vocem agnoscit, quæ Doctrinam ab Apostolis traditam, ceu pretiosissimum thesaurum in suis manibus depositum, fideliter ac sedulo custodit, quæ denique ex sacris literis dignosci facillimè potest. Postremò ipsam Episcoporum successionem & externum ordinem Ecclesiæ ita ab illis veteribus commendari, non ut ei vllò modo ipsam Ecclesiam subiiciant, non ut Ecclesiam isti externæ speciei, & formæ, quasi quibusdam necessitatis vinculis astringant: sed ut illius consideratione, vel infideles ipsi alliciantur ad doctrinam Ecclesiæ recipiendam: *ut ipsa fide valentiores facti* (utendū est enim Augustini verbis) *quod cre-*
dunt intelligant: non iam hominibus sed ipso Deo
intrinsecus mentem, illorum firmante atque illumi-
nante. Quemadmodū enim externa ædificij alii-
 cuius elegantia & splendida facies, decoraque,
 & apta partium compositio mouet oculos, &
 nos ad ingrediendum attrahit, ut interiorem or-
 natum introspeciamus: Ita non dubium est ani-
 mos hominū ipso Ecclesiæ ordine, externaque
 pulchritudine cōmoueri, ut ea quasi ianua pate-
 facta, in Ecclesiam se recipiant, eam oculis ani-
 mi collustrent, interiorem eius ornatum, cœle-
 stes diuitias, reconditos thesauros admirentur,
 denique in ea sibi sedem optent firmam atque
 perpetuam esse constitutam.

Contr.

Epist.

fund.ca.

14.

Non re-
 Etē conclu-
 ditur, si
 Veteres
 sibi suc-
 cessionem
 tribuerūt
 idem igitur
 hodie
 Pontifi-
 ciis lice-
 re.

Hæc igitur fuit veterum sententia, qua vel Pontificiorum causam subleuari, vel nostram inclinari posse non video. Ecquod est enim istud argumētum? Veteres successionē Ecclesiæ tanquam sibi propriam commendarunt, licet igitur Pontificiis idem facere. Veteres certè, tamen si nœuis non caruerunt, præcipua tamen capita fidei ac religionis ab Apostolis traditæ seruarunt, & pro doctrinæ puritate aduersus innumerabilium hæreticorum impetus foelicitè pugnarunt: necdum Irenæi, vel Tertulliani, vel Augustini temporibus exortus erat inter Episcopos, qui se Episcoporum Episcopum esse iactaret, qui se caput Ecclesiæ Catholicæ, ore blasphemus, appellaret, qui sibi non tantum Episcopos, sed etiam ipsas totius propè orbis Ecclesias subiiceret, qui extincta Euangelij luce, humanarum traditionum tenebras offunderet, qui puritatem doctrinæ euerteret, sacramenta corrumpere, fœdissimam idololatriam inueheret, noua fidei dogmata fabricaret, ius sibi in viuorum ac mortuorum animas arrogaret: Denique (quis enim omnia recenseat?) qui disciplinam Ecclesiæ in Tyrannidem omnium longè maximâ sæuissimâque cōuerteret. Longè, longè, in quâ, boni illi patres aberāt ab hac malorum abyssu, in quam postea Christianum orbem hominum perfidia & ambitio demersit. Illis igitur licebat, stante adhuc Ecclesia, piorū Episcoporum catalogum in medium proferre, Successionem fidei iactare, suas ostentare diuitias.

tias, sua ornamenta celebrare. Nunc verò cum nec fidei, nec vera Episcoporum successio, nec vera Ecclesia sit apud Pötificios, quis eos permittat quasi falsam hæreditatem alienæ gloriæ cernere? An possunt vnquam priora illa secula in memoriam reuocare, quin ipsa recordatio quasi morsu quodam dolorem inferat? an cum pudore (siquis pudor esse potest in tanta impudentia) possunt vel ipsa piorum Episcoporum nomina vsurpare? & quia Tertulliani verba antè à nobis exposita solent sæpius obiectare, agè, Tertullianum ipsum illis vicissim regeramus, vt cum eo potius quàm nobiscum sibi rem esse sentiant. Ergo, qui tot alia confinxerunt, fingant Tertullianum reuixisse, & in Romana Ecclesia, tanquam in aliena Republica hospitem versari, Pontificum coronas, pompam, ornatum, delicias, voluptatésque conspicere (si modò id eius oculi ferre possent) tum purpureas Cardinalium cohortes, gregalium Episcoporum turmas, nò in Cathedris Ecclesiasticis sedentes, sed per aulas regum ac principum volitatés intueri. Deinde ab illis sublimioribus ad inferiora descendere: videre innumerabiles monachorum familias, contrariis inter se legibus, ritibus, cultu & non minus animo, quam veste dissidentes, eosque in Pontificiorum agro, rerum eiusmodi fertili ac feracissimo, tanquam noua quotidie *αυτοφυτὰ* & vepres nasci & longè latèque serpere, quod vel ipsi Iesuitæ nudius tertius exorti, & aliis monachis frustra reclamanti-

Cur non liceat Pötificiis de successione gloriari?

Tertulliani verba à Pontificiis obiecta in ipsos Pontificios regeruntur.

tibus, erumpentes ac per totam propè Europam pullulantes, & in ipsa iam India fruticantes abundè confirmant. Longum esset cætera omnia commemorare: sed quid censes animi habiturum esse Tertullianum, si hunc Ecclesiæ Romanæ statum cerneret? quàm, cædò, miraretur? quàm obstupesceret? quanta vocis contentione Ecclesiã induceret eadem ipsa verba vsurpantem, quæ nobis antea fallò ab Aduersariis obiecta sunt? *Qui estis? quando & unde venistis? quid in meo agitis, non mei? Quo iure, ô Pontificij, syluam meam caditis, vastatis, exurntis? qua licentia, ô Monachi, fontes meos transuertitis? Sum hæres Apostolorum: sicut cauerunt testamento, sicut fideicômiserunt, sicut adiurauerunt, ita teneo.* Magnifica verò vox, & Ecclesiæ nomine verè digna! Sed, obsecro, num auderent Pontificij eadem hæc verba vsurpare? Eripiunt illis hanc orationem humanæ traditiones, Pontificum primatus, placita, ac decreta: idola in templis erecta, mortuorum inuocationes, preces pro defunctis, atq. omnino ἐπιλοθρησκείαι, quib. tota propemodum constat Pontificiorum Ecclesia: quæ tamen omnia Apostoli, ne locum vnquam in Ecclesia haberent, testamento cauerunt, fidei comiserunt, adiurauerunt. Quis igitur non videt quasi Tertullianicis tormentis summū illud Successionis castellum labefactari, in quo Pontificij omnia suæ religionis præsidia collocarūt? verū quid ego vnū Tertullianum commemoro, ac non potius exciro totam

totam ipsam vetustatem? vt vna voce & exhibitis tabulis neget Pontificios sibi hæredes successisse, profiteaturque se non istos hæredes agnoscere, non probare, non eos propriam adiuisse, sed alienam hæreditatem inuasisse, expulisse & locupletissimis ornamentis ab Apostolis relictis, destitutam reliquisse. Tu ne Petri hæres & successor, qui tanta dissimilitudine à Petro seiungeris? Ille non in vna aliqua vrbe sedem sibi fixit, sed vt Apostolus, multa loca peragravit, vt omnes Christi iugo subiiceret: Tu in vna vrbe, sublimique in solio residens, inde omnes gentes ac populos, tuo iugo subiicere conaris. Ille Cornelium ad pedes accidere non est passus. Tu vel ipsos reges ac principes ad pedis osculum adegisti. Ille pura Euangelij prædicatione ac diuinis institutis fundauit & extruxit Ecclesiam: Tu tuis mandatis, non Christi: non tuam, sed Christi Ecclesiam addicere voluisti, tentasti, ac propemodum perfecisti. Ecquoniam igitur ore te diutius Petri hæredem & successorẽ esse iactabis? Sed nescio quomodo agens de Ecclesiæ & Episcoporum successione, quasi riuulum sequens, in ingens ac latissimum flumen sum delapsus, dum incidi in sermonem errorum & corruptelarum, quibus scætet Romana Ecclesia. Quare, ne longius extra ripas distuat oratio, ad id reuocanda est vnde digressi sumus, vt cõcludamus, Veteres quidem merito ac suo iure de vera Ecclesiæ Episcoporumque successione fuisse gloriatos, quan-

*Pontifex
Romanus
non est Petri
Apostoli
Successor.
Vtriusque
collatio.*

doquidem illo tunc ornamento præfulgebant, ut & multis aliis spiritualibus diuitiis abundabant: Pontificios autem non magis posse eam successionem veditare, quam si Iros Cræsi diuitias iactaret. Nec vnquam nobis persuadebunt, Romanam Ecclesiam ad Apostolicam & veterem Ecclesiam, tãquam ad suam originem ac stirpem, esse referendam: nisi prius doceant, ex veritatis radice errorum surculos & mendaciorum ramos gigni & crescere potuisse.

Ex veritatis radice, errorum rami nõ gignuntur.

Nuda Ecclesie & Episcoporum nomina Pontificiis dedecus afferunt, ne dũ gloriam.

Similitudine ab vrbe Roma petita, docetur, Romanam Ecclesiam frustra veteris Ecclesie nomina usurpare.

Quorsum igitur, inquis, ipsi Episcoporum tituli, ipsumque Ecclesie nomen toties à Pontificiis repetitum? Fateor certè ipsa rerũ sanctissimarum nomina apud Pontificios remansisse, quorum cum fructus proferre nõ possunt, eorum foliis sese, ut quondam Adamus, obtegere conantur. Sed contendo nihil inde præsidij ipsorum causæ posse comparari. Quid enim aliud relicta illa nomina docere possint, quàm Pontificios, cum veræ Ecclesie solidam & expressam effigiem non teneant, umbra tantum & imaginibus delectari? Ac, ne illi conquerantur se procul à suis finibus abduci, quæramus in illa ipsa vrbe Roma similitudinem, qua facilius sententiam nostram explicemus. Illic enim tametsi augustum & magnificum Romæ nomẽ hæctenus remansit, & commemorantur etiam quædam vetusta nomina, ut Capitolij, Campi Martij, & id genus, quæ ad florentẽ Romæ statum olim pertinebant: Immo etiam ipsum Pontificis nomen retentum est, & à veteri ad novam

uam

uam idololatriam traductum : quāquam etiam
ibi extant quædam illius veteris ciuitatis ruder-
ra : Quis tamen ad eò demens & iudicij expers
fuerit, vt vel ex illis nominibus, vel ex iis anti-
quæ vrbis iam ipsa vetustate exesis, sitūque
obductis vestigiis, audeat hanc Romam cum
illa omnium ciuitatum præstantissima compa-
rare? Quæ enim vtriusque alia possit esse simili-
tudo, quàm si præsentis ruinæ cum olim stante
ædificio conferantur? Ergo, vt illud vsurpem,
quod in quodam elegantissimo Epigrammate
dicitur, de eo qui Romam in media Roma
quærit,

Et Rome in Roma nil reperit media :

affirmo, vtcunque acerrimis oculis omnia
peruestiges, nihil tamen propemodum Eccle-
siæ in Ecclesia Romana posse reperiri. Et certè
non possum, quin doleam vicem ipsorum san-
ctissimorum nominum, quibus video Pontifi-
cios tam turpiter abuti, dum ea in mediis suis
triumphis ostentant. Vt enim veteres Romani
Imperatores, cum de euersis excisisque ciuitati-
bus triumpharent, solebant illarum ciuitatum
imagines in suis triumphis circūferre : Ita dico,
Pontificios, cum de expugnata, euersaque Ec-
clesia triumphum agunt, Ecclesiæ nomen, &
Episcoporum titulos, tanquam imagines pro-
ferre, quæ sunt certè non stantis, sed euersæ Ec-
clesiæ, non gloriosa insignia, sed luëtiosa mo-
numēta. Dico, sancta hæc nomina à suis & pro-
priis sedibus in aliena loca fuisse abrepta, non

Pontifi-
cū, Eccle-
siæ & Epi-
scoporum
nomina,

quasi euer-
sa ab ipsa
Ecclesia
imagines
in trium-
pho circū-
ferunt.

Ecclesia
& Episco-
porum no-
mina à

vera ad
Romanā
Ecclesiā,
vt olim

sacra Tē-
pli vasa
Hierosoly-
mā Baby-
lonē trans-
lata sunt.

minus quàm olim sanctissima templi vasa. excisa vrbe, incensoque templo fuerunt Hierosolymâ Babylonem trãsportata. Dico, iam iam instare summa Dei vlciscentis iudicia, quibus iustissimas pœnas repetat ab iis qui sancta illa nomina (vt olim reges Babylonij sacra templi vasa) per vim occuparant, profanarunt, ludibrio exposuerunt, & illis ad suam luxum, ac delicias quoridiè abutuntur. Verum audiamus quid illi nobis obiiciant: Aiunt enim nos esse Donatistarum similes, qui dicebãt Ecclesiam Catholicam defecisse, atque hunc locum multis Augustini & aliorum veterum testimoniis mirè amplificant. Nos autem vno verbo calumniam illam refellemus. Cùm enim Donatistę Catholicorum doctrinam se probare dicerent, & in omnibus propè doctrinæ capitibus cum orthodoxis conuenire: in hoc vno potissimum dissidebant, quòd negarēt apud eos Ecclesiam esse posse, qui tot vitiorum sordibus essent cõtaminati: nos autem non tam Pontificiorum vitã, morèsq; discutimus, quàm reiicimus doctrinam, vt Apostolicis scriptis contrariã: nec existimamus, slãte doctrina, licere ab Ecclesia discedere, propter morum corruptionẽ. Deinde affirmamus, Ecclesiam petire nũquam posse, licet aliquando visibilem eius faciem nobis hominum improbitas eripiat. Neque nostrę sententię aduersatur Augustinus, qui, proposita Christi parabola, semper distinguit inter granum & paleam, & in solis grans Ecclesiam pro-

Daniel. 5.

*Pontificij
nos cum
Donati-
stis compa-
rantes re-
sulantur.
Contra.
Cresc.
gram. lib.
2. cap. 3.*

Epi. 48.

propriè constituendam esse censet. Quinetiam in illa disputatione contra Donatistas, sæpe affirmat Ecclesiam Catholicam probandam esse expressis Scripturæ locis: *Vtrum, inquit, Donatista Ecclesiam teneant, non nisi diuinarum Scripturarum Canonicis libris ostendat. Hac sunt causa nostra documenta, hac fundamenta, hac firmamenta,* hæc ille. Atque, ut nominatim de Ministrorum electione agamus, Orthodoxi profitebantur, modò Donatistæ ad veram & Apostolicam doctrinam redirent, se non improbaturos ipsorum Episcopos: *ut intelligerent* (inquit Augustinus) *quod in eis Catholici non Christianam consecrationem, sed humanum detestarentur errorem.* Itaque qui nos toties cum Donatistis comparant, nos (si modò possint) erroris conuincant, idque præclaris illis Augustini documentis, fundamentis, firmamentis: hoc est, expressis Scripturæ testimoniis, potius quàm Christianam pastorum nostrorum consecrationem insectentur. Cur autem ab illis discesserimus, rationem pro nobis reddat Ambrosius his Verbis: *fides, inquit, Ecclesie in primis querenda mandatur: in quasi Christus habitator sit, haud dubie legenda, &c. Sed si qua est Ecclesia que fidem respuat, nec Apostolica prædicationis fundamenta possideat, ne quam labem perfidia possit aspergere, deserenda est.* Hæc Ambrosius. Quamobrem delinant tandè nos schismaticos appellare: quandoquidem schisma dici debet cū à vera Ecclesia & ab Apostolica doctrina receditur, non autem cum

De unit.
Ecc. c. 16.

Oper. bre.
collat. e. 5.

In Luc. l.
6. c. 9.

Apo. 18.

ab erroribus ad veritatem reditur. Nec enim Ioannes hortatur ad schisma faciendum, cum fideles admonet vt ex Babylonica corruptione discedant.

Quis sit
legitimus
Successio-
nis Epif-
coporum
vſus.

Externū
Eccleſie
ſtatū mul-
tis muta-
tionibus
obnoxiiū
eſſe conſer-
matur cer-
tis expreſ-
ſis que cri-
pturae lo-
cus.

Locus I.

2. Chr. 15.

Locus 2.

Pſal. 80.

Ezec. 19.

Ezec. 36.

Eſa. 6.

Sed vt aliquando à rerum abuſu ad rerum vſum orationem traducamus, quærent fortaſſe à nobis Aduerſarij, cūm aſſeramus Pontificios iſta, de qua agimus, Succeſſione abuti, Ecquis igitur illius reſtus ac legitimus vſus eſſe debeat? Huic quæſtioni vt ſatisficiamus, in memoriam reuocandum eſt quod iam ante diximus, neminem hoc errore duci oportere, vt exiſtimet Eccleſiæ ſtatum eundem perpetuò manere, quem tot viciffitudinibus ac mutationibus expoſitum eſſe probauimus, & pluribus adductis rationibus poſſet illuſtrari. Multa enim in ſacris literis occurrunt huius rei argumēta, ſed ex infinita ſylua quædam tantūm decīdemus, quæ ad hoc noſtrum inſtitutum pertinere videbuntur. Hoc certè ita eſſe confirmat ſancta Azariæ prophetæ ad regem Aſiam cohortatio, cum ait, multos quidē dies præteriſſe quibus Iſrælitæ fuerant ſine vero Deo, ſine ſacrificatore, ſine doctore, ſine lege: ſed eos toties Deum inueniſſe, quoties cum per pœnitentiam quæſuerunt. Deinde nunc comparatur Eccleſia cum vite frugifera, cuius latè diffuſi palmites terram ipſam tegere videantur: Nūc contrā dicitur eſſe ſimilis ei vineæ, quam Apri & feræ ſylueſtres depaſcentes penitūs vaſtarunt: Aliquando dicitur Eccleſia eſſe inſtar arboris

boris ramos longè explicantis, atque porrigentis: Aliquando verò significatur nomine arboris, quæ, aduentante hyeme, decussis foliis, omnino videtur exaruisse, cùm tamen vim ac substantiam intus collectam, conclusamque retineat. Quòd & facilius intelligetur, si quis paulò fufius persequatur eam similitudinem, qua video Ambrosium fuisse delectatum, dum Ecclesiam cum Luna cõparabat. Vt enim hæc non propria, sed (vt quidam dicebat) luce lucet aliena, quandoquidem à Solis radiis accensa totam inde suam lucem accipit: ita Ecclesia lucet, non suo, sed Christi fulgore & summis eius dotibus ac beneficiis illustrata: & quemadmodum non semper Luna pleno orbe lumen suum nobis ostentat: sed aliquando ita decrefcit, vt nobis illa non amplius superesse videatur, nec tamen vnquam propterea radiis Solis destituitur, quãuis humanis sensibus secus appareat: Ita Ecclesia non semper plenum fulgorem emittit, sed aliquando ita obscuratur, vt nostris oculis non pateat: & nihilominus certum est eam semper esse, sempërque à suo Sole, id est, à Christo illuminari.

*Ecclesia
compa-
ratio cum
Luna.
Hexa-
mer. l. 4.
c. 8.*

Quod si quis repetat veterum temporum memoriam, facilè videbit semper varium Ecclesie statum, & varias eius vicissitudines fuisse.

*Locustertium à temporum inductione.
Gen. 4.*

Ac primùm cum narrat Moses, eos tempore, homines cœpisse inuocare nomen Domini, siue ita hunc locum cum veteribus interpreteris: siue intelligas, vt quidam doctissimi

censuerunt, tunc homines cepisse vocari, Dei
 nomine, semper ex hoc loco licebit colligere
 tunc temporis cultum Domini fuisse instaura-
 tum. & Ecclesiæ faciem clarissimè enituisse: At
 postea impietas adeò grassata est, vt inundante
 terras diluuiò, Ecclesia in Noë familia, non
 minùs quàm in arca conclusa fuerit. Deinde
 summa fuit temporum caligo, donec rursus in
 Abrahamo, (cuius maiores idola coluerant,) &
 in eius posteris luxit Ecclesia. Postquam autem
 in Ægyptum ventum est, tunc Ecclesiæ scintil-
 lula Ægyptiaca seruitute, quasi cineribus, per
 multos annos obruta, tandem Mosis flabello
 excitata, in maximas flammæ eruperunt. In
 terra Chanaan (hæc enim properans percurro)
 toties Ecclesiæ status mutatus est, vt diuinus
 cultus, & idololatria, alternis sibi inuicem idè-
 tidè succedere viderentur. In regno Davidico
 videtur Ecclesia quasi pleno orbe refulsisse: sed
 postea, offusis idololatriæ tenebris, sæpe eius
 lumen quodammodo extinctum visum est. An
 porrò mihi multa dicenda sunt de Israëuitarum
 decem tribubus ab reliquis duabus, simulque à
 vera Dei religione diuulsis? Quid commemo-
 rem Iudæorum idololatriam atque adeò ipsius
 Templi profanationem? An Hierosolymam
 à Babylonis expugnatam, Iudæosque in capti-
 uitate abductos fusiùs enarrabo? quàm cedo
 tunc fuit misera Ecclesiæ conditio? Tandem
 verò sub Zorobabele nouus quidam dies illu-
 xit Ecclesiæ, quū reuersis ex captiuitate Iudæis,
 extru-

Iere. 2. 3.

Os. 2. 4.

2. Re. 21.

Eccl. 23.

2. Chr. 28.

Ezech. 8.

Eccl.

extructa vrbe, instaurato templo, cultus Dei fuit restitutus. Sed ecce, rursus ille nitor Ecclesie, statim in squalorem conuersus est, vera doctrina à variis sectis & impiis hominum commentis miserè corrupta. Hinc Pharisei irrumpebant, illinc vrgebant Sadducei, & aliunde alij falsi Doctores irruebant. Interim Ecclesia ad summas angustias redacta, vix habebat vbi pedem poneret. Tunc Christus redemptor & instaurator Ecclesie in terras venit, Ecclesiam quasi à mortuis excitatam in vitam restituit, ei nouam quandam faciem dedit, eamque omni benedictionū genere cumulauit. Et quanquam ab eo tempore multæ sæpe nebulæ interuenerunt, tamen aliquos semper radios emisit, donec tandem facta est illa generalis *ἁγία*, 2. Th. 2. quam futuram prædixerat Apostolus: tūc enim externa Ecclesie luce penitus extincta, sola visibilis quidem Ecclesie vmbra, atque nomen remansit: quod non est opus nunc pluribus persequi: iam enim antea de hac re aliquid à nobis dictum est, & nolo meo, communique piorum omnium vulneri, manus sæpius afferre.

Cæterum Augustinus rem hanc totam vo- Varius Ec-
lens exprimere, *Ipsa est Ecclesia, inquit, que ali-* clesie sta-
quando obscuratur, & tanquam obnubilatur mul- tus confir-
titudine scandalorum, quando peccatores inten- matur sen-
dunt arcum, ut sagittent in obscura luna reclus cor- ticia Au-
de, &c. Et paulo post, Illi qui tunc firmissimi fue- gustini et
runt, & verba hæreticorum insidiosa intelligere po- Chrysto-
tuerunt, pauci quidem in comparatione cæterorum, mi.
Epi. 48.

sed tamen etiam ipsi quidam pro fide fortiter exulabant, quidam toto orbe latitabant: ac sic Ecclesia, quæ per omnes gentes crescit, in frumentis dominicis conseruata est.

In Matt.
hom. I.
com. post.

Quòd si Augustino Chrysoftomum adiunxeris, res fiet etiam planior: ut Roboam, inquit, abiiciens consilia seniorum, & coætaneorum suorum sequens, occasionem præbuit dissidio: Sic & circa finem, Episcopi relinquentes consilia seniorum, Apostolorum & Prophetarum, & sequentes consilia coætaneorum suorum cõsulentium oportere Episcopum diuitem fieri, & inhospitalem, & timorem Dei non habere, & talia quadam loqui, quæ moueant plausum, dederunt occasionem Diabolo præcisionum faciendarum: Hæc ille.

Quando
colēda sit
ordinaria
vocatō.

Quorsum igitur tam multa? nempe ut intelligamus, cum tot tantæque occurrant Ecclesiæ mutationes, ita nobis statuēdū esse, ut quādiu Dominus nobis pro sūma sua misericordia Ecclesiam exhibet purissima Christi luce præfulgentem, & suo ornatu ac pulchritudine, id est, puritate doctrinæ, sincera Sacramentorum administratione, & recto disciplinæ vsu decoratam, tūc ordinariam Ecclesiæ, pastorūque Successionem plurimi nobis esse faciendam: nec ferendos, siquid, spreto Ecclesiæ ordine, sese temerè inferant & intrudent in Ecclesiasticas functiones, vel alienos cœtus colligant, quibus diuellatur sancta Ecclesiæ coniunctio: nec esse propter scandala ab Ecclesiæ communione recedendum. Quòd semper videmus fuisse ab Ecclesia

clesia traditum & obseruatū, quandiu aliquid *Quando*
 puritatis retinuit. Si verò tota (quantum appa- *locus sit*
 rebit) Ecclesia corrupta fuerit, atq; adeò ipsius *extraor-*
 corruptionis origo & fons in ipsis Pastoribus *dinaria*
 extiterit, & ab illis ad totum Ecclesiæ corpus *vocatio-*
 dimanarit: Si depresso atque abolito Dei cultu,
 idololatria erecta: Si verus Sacramentorum
 vsus in vanas ceremonias ac superstitiones
 commutatus: Si Ecclesiæ Disciplina in ambi-
 tiosum principatum & Tyrannidem conuersa
 fuerit: Tunc verā legitimamque Successionem
 simul etiam illic extinctam esse dicendum est.
 (Quis enim, siquidē propriè loqui velit, mortua
 Doctrinā, & vero Ministerio sublato, Ministe-
 rij vim, & verā successionem adhuc viuere & re-
 spirare vnquam dixerit?) & siqui sint, qui Pasto-
 res, qui Episcopi nominentur, eorū ordinē ac se-
 riem à Domino improbari, qui pro sua summa
 & imperuestigabili sapientia, solet, quando vi-
 sum fuerit, extraordinariis modis verum ordi-
 nem Ecclesiæ restituere: Solet, inquam, exci-
 tare, idque præter solitam & vulgatam ratio-
 nem, certos homines ad id comparatos & in-
 structos, quorum animos accendit vehemen-
 tissimo pietatis zelo, & quorum os implet san-
 ctissimo suo verbo cum omni efficacia & vir-
 tute. Nec tantum eximios illos viros, tanquam
 lumen clarissimum exhibet: sed etiam aperit
 oculos hominum, vt eam lucem oblatam in-
 tueantur, & emergentes ex tenebris, eos se-
 quantur qui lucem præferunt, atque ita rursus

ordo Ecclesiæ qui interruptus fuerat, instauratur: & tunc ille à nobis colendus est, & ordinaria Pastorum vocatio diligenter obseruanda.

*Ordinem
solisum
propter ho-
minū pec-
cata inter-
rumpi, cō-
firmātur.*

Arg. 1.

Si quis huius rei confirmationem requireret, multa exempla multasque rationes suppeditabit Scriptura, quæ tollent omnē dubitationem.

Primum, quauis ordinaria Successio ad eō commēdata esset in Israëlitica Ecclesia, vt Ministerium Ecclesiasticum, quasi hæreditario iure, à parentibus ad liberos. ex Dei verbo deferretur: aliquando tamē videmus illic propter peccata successionem fuisse interruptam. Cū enim Ophni & Phinees, Heli Sacerdotis filij, omni vitiorum generi dediti essent, eorūque tam effusam licentiā aleret nimia patris indulgentia, eam ob causam Dominus pronūtiat se sublaturum esse eā Sacerdotij Successionē, quæ diu in Heli familia permanserat. *Dixeram* (inquit. Dominus Heli sacerdoti) *fore vt tua ac tui patris domus coram me perpetuò incederet, sed absit vt faciam, quin honore prosequar eos qui me honore prosequentur, & qui me contemnunt, ignominia afficientur, ecco dies venient, quibus succidam brachium tuum & brachium patris tui, & quæ sequuntur: Tum subitū. suscitabo tibi sacerdotem fidelem, qui iuxta cor meum, & iuxta animum meum agat.* Hæc autem Dei comminatio effectum habuit, maximè Solomonis tēpore, cū sacerdotium ab Heli familia sublaturum fuit, cui tamen facta erat perpetuæ Successionis promissio.

1. Sam. 2.

1. Reg. 2.

Præ-

Præterea cum decem tribus Israëlitarum, auctore Ieroboamo, à vero Dei cultu recedentes, Argu. 2.
1. Reg. 16 quibusvis idololatriis corruptæ essent: Mittitur ad eos Elias propheta, ut illos ad veram religionem sanctissima cohortatione reuocaret. Elias, inquam, mittitur, qui tamen non erat ex Sacerdotum ordine, sed præter ordinem excitatus à Deo, ad annuntiandum ipsius verbum Israëlitis, atque etiam ad sacrificandum in oculis totius populi, quemadmodum narrat historia.

Expendamus etiam quid contigerit Silo, ubi Argum. 3 Dominus præsentia suæ testimonium collocauerat, nepe propter populi scelera, sublata inde arca fœderis, nihil præter vastitatem solitudinemque remansisse. Cum autem Iudæi sibi vana spe blandirentur, & nomen templi identidem iactantes, Diuinum interea cultum alienis ritibus corrumpere: increpantur à Domino per Ieremiam, his verbis: *Faciã, inquit, huic domui super quam innocatur nomen meum, & qua confiditis, & huic loco quem vobis dedi ac maioribus vestris, quemadmodum feci Silo, & vos reiciam à facie mea.* Quæ omnia tandem exitus comprobauit. Ierem. 7.

Hic igitur quærimus à Pontificiis, num possint proferre peculiarem aliquam promissionem eiusmodi Successionis, qualem habebant Iudæi, cum de Tèplo, tum etiam de Sacerdotio. Quod si ea promissione sint destituti, quomodo iure postulãt ut sancta inuiolatãq; apud eos permaneat Sacerdotij Successio, quantumlibet Pontificij nullo iure postulant ut inuiolata maneat apud eos Ministerij successio, ut eunque erroribus sciant.

sint corrupti & scateant infinitis erroribus, cum
 Dominus Iudæos propter ipsorum peccata, &
 suæ præsentia testimonio, & publico suo cultu
 priuauerit? Si Deus deseruit vetus illud tem-
 plum, quod tanto fauore, tantisque promissio-
 nibus exornarat: si reiecit veteres Sacerdotes,
 quos suæ præsentia testimonio toties decora-
 uerat: si successiones ordinarias, easque expressè
 suo verbo fundatas, interruptit propter homi-
 num peccata, num cedò alligabit, aut Ecclesiã
 alligatam esse patietur Pontificiorum Episco-
 porum Successioni, qui & peculiari promissio-
 ne sunt destituti, & innumeris corruptelis at-
 que erroribus abundant? Hæc verba certè, &
 quæ iam antea de Pontificiorum erroribus di-
 cta sunt, nobis extorquet ipsa rei veritas: nec ita
 vel detractandi, vel maledicendi studio loqui-
 mur (à quo profitemur nos esse penitus alienos)
 sed vt simpliciter rem, ita vt est, describamus.
 Neque id facimus sine gemitu, ac dolore: sed
 ecclesiæ Romanæ corruptionem deploramus
 vnà cum permultis etiã ex iis, qui in ipsius ver-
 ba iurauerunt.

*Non ma-
 ledicendi
 studio de
 erroribus
 Romanæ
 Ecclesiæ
 loquimur.*

*Ap. 4.
 Ez. 44.*

Cæterùm non omittendum est, quod Do-
 minus per Ezechielem denuntiat Leuitis ac sa-
 cerdotibus, qui non obstiterant idololatriæ po-
 puli, sed in eiusdem sceleris societatem vnà ab-
 reпти fuerant: *Leuauit*, inquit, *Dominus manum*
meam contrà illos, & luent iniquitatem suam, ne-
que accedent ad me, vt mihi sacerdotio fungantur,
vtque adeant vlla sacra mea: Ego autem eos ordi-
nabo

nabo, qui seruēt institutum domus in toto ipsius seruitio, & in omnibus quæ debent in ea peragi. Eò spectat etiam illa increpatio, quæ extat apud Oseam aduersus Sacerdotes Israëlitis: Quando-^{ose. 4.} quidem, inquit, tu scientiam repulisti, reprobam etiam ego te, ne sacerdotio mihi fungaris, & quia oblitus es Legis Dei tui, obliuiscar & ego filiorum tuorum, gloriam eorum in ignominiam commutabo: quod postremum eò diligentius obseruandum est, quòd nominatim ad Successionem pertinet. Hic ergo paululum subsistant aduersarij, & nobiscum videant Pontificiam successionem ab his duobus Prophetis, ceu grauissimis testibus, esse conuictam. Si enim Sacerdotes Israëliti, qui Sacerdotium ad suos hæreditario iure transmittabant ex Legis præscripto, exautorantur, & illo iure successionis priuantur, quia aberrantem populum in viam non reduxerant, sed illi se adiunxerant socios in idolorum cultu: quantò maiori ratione dicemus Pontificios iure Successionis excidisse, qui non modo non populum ab errore reuocarunt, sed etiam erroris authores extiterunt: qui non secuti sunt populum in vanis suis superstitionibus, sed quos populus in turpissimis illis erroribus secutus est: qui pro suis idolis, tanquam pro aris & focis, pugnacissimè decertant: qui deniquè erranti populo non tantum comites, sed etiam duces, non adfuerunt tantum, sed etiam præfuerunt? Eant nunc Aduersarij, & si possint, ius Successionis restituant Pontificiis, quod illis Exechiel,

Osculaque verbis apertissimis abstulerunt.

Arg. 5.

○ Sed quid pluribus de hac re contendimus? quasi verò locupletior nobis sit quærendus author, quàm Christus ipse, qui cum Ecclesiam ab infinitis erroribus & corruptionibus, ad statum purissimum traduxit, vnde tandem sumpsit Apostolos? num ex numero Sacerdotum? num seruauit ordinariam Successionem in Ecclesiæ reformatione? Nonne potius videmus Apostolos fuisse præter ordinem excitatos?

Conclusio.

Quare maneat hoc certissimis rationibus firmatum, expressisq; Scripturæ testimoniis exemplisque ita obuallatum, vt rescindi nullo modo possit: Tunc Deum vi extraordinaria ratione ad Ecclesiam instaurandam, cum illa videtur omnino corruisse.

*Applicatio ad Põ-
nificios erro-
res.*

Iam quid de iis temporibus dicendum est, quibus homines relictis Dei mandatis, humanas traditiones secuti sunt? qui propemodum sine puritate doctrinæ, sine legitima Sacramentorum administratione, sine recto vsu Ecclesiasticæ Disciplinæ vixerunt: (si hoc viuere est, ab ea vita quæ sola vitæ nomine digna est, recedere) Nonne satis est argumèti ad agnoscendam irati Dei aduersus nos iudicia, cum propter peccata nostra permiserit lumen illud extinguere, quo nobis debebat in vita moderanda perpetuò prælucere? Quis igitur iure mirari possit, si in tanta rerum perturbatione, Deus, qui in ipsa prima mundi conformatione iussit lucem in mediis tenebris, ordinem in confusio-

*Deus hac
ære v-
sus est mo-
dis extra-
ordinariis
ad Eccle-
siam re-
forman-
dam.*

ne;

ne, & summam in tanta deformitate pulchritudinem exoriri, qui vocat ea quæ non sunt, qui potest ex lapidibus excitare filios Abrahamos: Ille, in quâ, cuius summa est atque infinita potentia, inexhausta bonitas, incomprehensum consilium, constantissima veritas, imperuestigabilis sapientia, aliquos præter ordinem excitauit, qui, vera Euangelij prædicatione, Ecclesiasticum ordinem instaurarent, & quemadmodum Pontificij Ecclesiam quodammodo ex Ecclesia sustulerant, ita illi Ecclesiam Ecclesiæ redderent. Ergo idem, quod olim diluuij tēpore contigit, dicamus accidisse: vt enim tunc, a quis terram vniuersam occupantibus, Ecclesia non conspicua quidem, sed in arca delitescens, vndis iactata, sed non obruta: fluctuans, sed non demersa conseruata est, donec tandem foras & in lucem prodii: Ita postquam diu delituit Ecclesia, humanis erroribus propemodum obruta, eam Dominus, & quando voluit, & quibus modis voluit, in lucem hoc tempore reuocauit.

*Obiectio
ab aduentu
in Christi
nullū esse
locū ex-
traordina-
riis voca-
tionibus*

*Respon-
sio
Auerf.
Obiectio
probatio-
nibus de-
finita &
Scripturæ
testimo-
nii refuta-
ta.*

Verum obiciunt aduersarij, ab aduentu Christi nullas amplius, nec fuisse, nec fore vocationes extraordinarias ad restituendam Ecclesiam. Nos autem petimus istius sententiæ aliquam confirmationem. Habemus enim certa Scripturæ exēpla, quibus nitimur, & quorum vsum sequendum esse affirmamus, nisi aliquid illi ex Scriptura proferant, quod nos ab eorum exemplorum vfu possit auocare. Deinde (vt progrediamur vltcrius) citamus testem Ioannem, qui

Apoc. II.
c. 14.

in Apocalypsi agens de generali corruptione Ecclesiae quae futura erat, praedicit Deum excitatum testes, qui prophetent aduersus Ecclesiae corruptores, & bestiam ascendentem ex abyssis: & Angelos Euangelizatos incolis terrae, ut vni Deo gloriam tribuant, reiectis Babylonis erroribus: quibus significare voluit, Deum, vsurum esse extraordinaria ratione in instauranda Ecclesia, nimirum excitatione quibusdam sanctis hominibus, qui, pura Euangelij praedicatione, restituendae Ecclesiae fideliter incumbere. Proferimus etiam locupletissimum illud Apostoli testimonium, qui postquam praedixit futuram esse generalem *ἀνοσασίας*, subiungit fore, ut filium illum perditionis Dominus conficiat Spiritu oris sui. Elegans sane locus, & qui, si recte expendatur, totam hanc quaestionem definit. Ex eo enim duo illa consequuntur, in quorum tractatione iam pridem versamur: Vnum, in generali illa Ecclesiae corruptione successione visibilem nullam superesse, ut *ἀνοσασίας* nomen liquidè confirmat, quod successioni contrarium est. Alterum instaurandam esse Ecclesiam pura Euangelij praedicatione, ut apparet ex his verbis: *quem Dominus conficiet Spiritu oris sui*, cuius praedicationis rationem extraordinariam fore, vel ipsa verba satis indicant. Non enim ait, impium illum à seipso conficiendum esse, sed à Spiritu oris Domini, qui proculdubio opponitur blasphemis, quas euomit *ἐάνθρωποι καὶ θεοί*, ut loquitur Paulus. Sic igitur

Expenditur locus
Pauli. 2.
Thessal.
cap. 2.

tur breuiter rem totam hac concludione definiamus. Is qui sese Christo opposuit, & Ecclesiam, quantum in ipso fuit, sibi suis traditionibus ac decretis mancipauit, conficiendus est à Spiritu oris Dei, id est, à pura verbi Dei prædicatione: Cõstat autem illam non esse apud eum, qui Ecclesiam corrumpit, nec enim esset *ἀντιπρόσωπος*: Aliunde igitur sincera Euangelij prædicatione debuit exoriri. Nec verò potest esse prædicatione, nisi sint qui prædicent, qui doceant, qui errores conuincant, veritatem asserant, Ecclesiam denique ex Dei verbo restituant. Ex his igitur efficimus, veros Doctores ac Pastores fuisse à Domino præter ordinem solitum excitandos, vt ita conficiantur errores & blasphemias à spiritu oris Christi, nõ à spiritu oris Antichristi. Quod ita esse facillè intelliget, qui rem ipsam propius inspexerit. Nam ipsum Dei verbum, ipsa Euangelij prædicatione secum infert Ministerium Ecclesiasticum. Quid enim intelligis nomine Spiritus oris Dei an vt è nubibus, vel ex ipso cælo Deum loquentem audiamus? Minimè verò. Sed Apostolus significat Deum suscitaturum esse pios Euangelij præcones, qui vt stricto ense, ita verbo Dei proposito, hostem Christi, eiusque blasphemias conficiant. His igitur expressis Scripturæ locis, extraordinariæ vocationes nituntur.

Verùm hinc nobis occurritur ab Aduersariis hac ratione, quòd extraordinariæ vocationes sint miraculis confirmandæ, quæ ipsis auctori-

Cõclusio.
Extraordinarias
vocationes nisi
Scriptura.
Obiectio.
Vocationes extra-
ordinarias esse
miraculis
cõfirmandas.

tatem conciliēt: eos veidē qui nostrarum Ecclesiarum fundamenta iecerunt, nulla miracula edidisse: Non igitur fieri posse vt eorum extraordinaria fuerit à Deo vocatio,

Respōsio.

Matt. 12.

Et 16.

1. Cor. 1.

Chryf.

Psal. 142.

De unit.

Eccles. c.

16.

Antequam aliud respondeo, libenter quærerem ab aduersariis, quid tandem dicturi sint ad hâc Christi sententiam: Natio mala & adulterina signū requirit. Et ad illud Pauli dictum: Iudæi signum quæerūt. Si enim, vel eo ipso tempore quo donum miraculorum vigeat in Ecclesia, damnantur ij qui ad illa adhærescebant: quanto minùs ferendi sunt, qui hoc tempore flagitant miracula, cùm illa docēdorum hominum ratio iam pridem cessauerit, quemadmodum ipsi etiã veteres agnouerunt. Miror autem, cum nos aduersarij toties cum Donatistis comparent (quã falsò id quidem, iam antè dictum est) hoc eos nō animaduertere, quòd cùm Donatistæ miraculis suam sententiam probare vellent, fuerint grauiter ab Augustino refutati, qui potius illos in Scripturarum arenã pertrahēbat: Ipsi verò à nobis miracula exigant, licet apertissimis Scripturæ locis doctrinam nostram confirmemus. Vtri ergo potius videntur Donatistas referre? Credant igitur Augustino, quem illi cùm Donatistis manus conferentem nobis solent obiicere. Sic enim alicubi: Ecclesiam suam inquit, demonstrēt, si possunt, nō in concilijs Episcoporum suorum, non in signis & prodigijs fallacibus, quia etiã contra ista, verbo Domini preparati & cauti redditi sumus: sed in prescri-

pto legis, in Prophetarum predictis, in Psalmorum
cantibus, in ipsius Pastoris vocibus, in Euangelista-
rum predicationibus & laboribus, h. e. in omnibus
canonicis sanctorum librorum autoritatibus. Hæc ille.

Non om-

Quia verò placet Aduersariis, nullas esse pos-
se vocationes extraordinarias sine miraculis,
doceant igitur quænam alia fuerint ab Abdia,
Nahum & plurimis aliis veteribus Prophetis
à Deo extraordinariè vocatis edita miracula,
præter eorum quæ annuntiarunt veritatem. At-
que, vt Chryostomi verba vsurpemus, *Ecquod*
miraculum edidit Ioannes Baptista, qui tot, tan-
tasque ciuitates erudiuit? nam Euangelista te-
statur eum nihil miraculosè egisse, dicens, Ioan-
nes quidem nullum signum fecit. Quis tamen pro-
pterea Ioannis vocationem minus ratam fuis-
se dixerit.

nes ex-

traordina-

ria voca-

tiones mi-

raculis cõ-

firmatae

fuerunt,

nac hodie

eò recur-

rendū est.

Ratio. 1.

In Matt.

hom. 47.

Io. 10.

Præterea cum vetat Dominus haberi fidem
pseudoprophetarum miraculis, quibus homi-
nes auertebant à vero Dei cultu: satis inde nos
docet quatenus, & quomodo miraculis vten-
dum sit. Quare cum olim multi extiterint veri
Prophetæ sine miraculis, multi item falsi Pro-
phetæ cū miraculis, ex eo facilè perspici potest,
miracula non esse necessariam notam eorum
qui à Domino præter ordinem excitantur. Quid
quòd Apostolus errores Antichristi cum signis
ac miraculis futuros, eos autem non alia ratio-
ne, quàm spiritu oris Domini conficiendos esse
prædixit.

Ratio. 2.

Deut. 13.

Ratio. 3.

2. Thes. 21

Cæterum cum Christus hanc nobis regulam

Ratio. 4.

D. iij.

Matth. 7. præfiniuerit qua possimus falsos à veris doctõ-
ribus discernere, nempe eos à suis fructibus ef-
se dignoscendos: cur eâ non contenti, alias præ-
terea temerè, & pro arbitrio, constringamus? Ita-
que iudicetur, tum de Pontificiis, tum etiam de
nostris Pastoribus, ex doctrina, quæ verus est
fructus, atque etiam, si placet, vtrorùmque vita
in disquisitionem vocetur. Quod si fiat, certò
speramus, Deo fauente, nos facillè in hac causa
fore superiores: vt & postea nobis adhuc fusiùs
dicendum erit.

Ratio 5. Postremò qui à nobis miracula flagitant, ipsi
sibi iniuriam facere videntur, cùm nos potius
ad Scripturæ probationem arcessere deberent.
Num enim alios libros, num alia scripta, quàm
Legis, quàm Prophetarum, quàm Apostolo-
rum proferimus? *Ergo*, inquit *Augustinus*, *res*
cum re, causa cum causa, ratio cum ratione decer-
tet. Annon etiam illi eosdem libros agnoscunt?
Si igitur doctrinam nostram ex sacris literis
spectatam probatamque constitit esse veram,
quo tandem ore postulabunt, vt illa miracu-
lis confirmetur? Nam si Apostolorum do-
ctrina nostra est, cur non etiam Apostolorum
miracula nostra erunt, quæ à Doctrina diuelli
nullo modo nec debent nec possunt? Sin au-
tem contendunt doctrinam, quam profitemur,
esse falsam, cur non igitur eam falsitatis con-
uincunt productis Christi & Apostolorum ta-
bulis, quas reueremur, & quibus nos addictos,
nostramque causam cum omni reuerentia sub-
iectam

ie etiam esse volumus? *Non audiamus* (inquit Augustinus) *Hæc dico, hæc dicis, Sed audiamus: Hæc dicit Dominus:* tum addit: *Sunt certè libri Domini, quorum auctoritati utrique consentimus, utri- que credimus, utriusque seruiamus: ibi quaeramus Ecclesiam, ibi discutiamus causam nostram.* Hæc ille, dum bonitate causæ, tanquam fortissimis armis instructus, aduersarios in arenam & apertum Scripturæ campum prouocabat neque ad miraculorum probationem, tanquam ad latibulum refugiebat.

Atque utinam qui tantum miraculorum de- fideriū præ se ferunt, oculos aperiant ad tantam lucem, quam his temporibus Dominus accendit: ut videant, quanta virtute, quam mirandis modis, quot denique miraculis vsus est in re- stituenda doctrinæ puritate, & collapsa Ecclesia instauranda, ac reformanda: quibus, inquam, miraculis Dominus sui verbi præcones excitauit, confirmauit, in mediis periculis cōseruauit, & ex ipsis mortis faucibus sæpissimè saluos eripuit: quorum etiam labores tanto fauore & benedictione, ac tam prosperis successibus profecutus est, ut quamplurimi euaserint noui quodammodo homines, dum ex superstitionum, & idololatriæ tenebris, in puræ religionis lucem educti sunt: quos perquam mirum est ex inquinatissimæ vitæ sordibus, ex gurgite libidinum ac voluptatum emergentes, ut ad portum tutissimum ac tranquillissimum, ita ad sanctimoniam, virtutisq; studiū animū appulisse.

*De unit.
Ecol. c. 3.*

*Satis mi-
raculorū
nobis hoc
tempore
Dominus
exhibet, si
modo oculos ad ea
intuenda
habere-
mus.*

*Hodierna
Dei mira-
cula, quæ
in instau-
randa Ec-
clesia clā-
rissime e-
lucent.*

*Vite in-
tegritas
& refor-
matio ha-
benda est
miraculo-
rum.
In Matt.
hom. 33.*

Præclarè autem monet Chrysoftomus, nunc cum externa miracula fieri desierunt, vitæ innocētiam morūque integritatem miraculorum loco nobis esse debere. Si, inquit, ex auaritia in liberalitatem transferis, siccam & mancam manum recuperasti: Si, theatralibus ludis spretis relictisque, cœtus Ecclesiasticos petieris, claudicanti pedi incolumitatem restituiſti: Si oculos tuos ab aliena forma & à meretricio aspectu reuocaueris, cacum te illuminasti: Si diabolicos cantus despexeris, & eorum loco spirituales Psalmos didiceris, iam loqueris cum ante à mutus esses. Hæc sunt maxima miracula, hæc signa eximia, quæ si faciemus, præclari erimus & illustres, & viam æternam cōsequemur. Hæc ille: quibus veram certè edendorum hoc tempore miraculorum rationem nobis tradidit. Illis autem plerisque miraculis (absit verbo inuidia) possumus summo Dei beneficio profiteri nostras Ecclesias non esse penitus destitutas.

*De maxi-
mis Dei
miraculis
quæ in
primis Ec-
clesiis hoc
tempore
reforma-
tæ inuicis
existerent.*

Sed si ne hæc quidem Aduersariis satisfaciāt, proferam ego miracula, quæ qui non attendit, eum profectò non crediderim, vel Israëlitis turidò per medias vndas transeuntibus, vel aquis ex rupe miraculosè profluentibus, vel aliis eiusmodi miraculis vnquam potuisse cōmoueri. Nam simulâtque primi huius nostræ Reformationis, quasi radij oborti sunt, quot cedò impedimenta opposita, quot nubes vndique collectæ, quot tempestates excitatæ fuerunt ab Euangelij hostibus, vt nascentem illam lucem extinguerent? quanto

quanto conatu Lutheri principis obstiterunt, Doctōrū
præstātia
& forti-
tudo.
 dum omnes in vnum: Monarchæ ac Principes,
 in plebecium: potētissimi & quibusuis armorum
 generibus instructissimi, in nudum, inermem, &
 omni humano robore præsidioq. destitutum in-
 surgerent, ita vt ipsa potentia cum infirmitate
 certare videretur? Quid Zuinglium, O Ecolam-
 padium, Calvinum, & plerōsque alios comme-
 morem, qui etiam puræ doctrinæ lucem nobis
 prætulerunt? Ecquid consilij & doli, ecquid sæ-
 uitiæ & crudelitatis prætermisum est, ad renas-
 centis Euangelij primordia conuellenda, & ad
 primos eius aditus obstruendos? Tristissimis & Vix ac sæ-
uina per-
secutionū.
 funestissimis flammis tota propemodum Euro-
 pa colluxit: tota piorum sanguine redundauit.
 Interea vidimus sanctissimos Euangelicæ veri-
 tatis assertores ac propugnatores, in medijs i-
 gnibus flammis ipsis illustriores, tormentis for-
 tiōres, persecutoribus superiores: vidimus, in-
 quam, illos sæuendo victos: nostros autem
 patiēdo, victores extiisse: ita vt meritò pos-
 simus hæc Tertulliani verba tanquam pro-
 pria vendicare: *quoties metimur, plures effi-*
simur: semen est sanguis Christianorum. Et In Apo-
log.
 certè res tandem docuit, qua manu nos Evan-
 gelij hostes interficiendo demetebant, eādē
 sementem fecisse, vnde Ecclesiarum nostrarum
 seges vberissima surrexit. Quis igitur hæc tan-
 ta Diuinæ virtutis miracula non suspiciat? quis
 non illorum attenda consideratione mouea-
 tur? Quis huius nostræ Euangelicæ refor-

mationis Deum authorem & protectorem esse non agnoscat, qui mediis ad eum infirmis vsus, voce, calamo, charta, sanguine, tanquam fortissimis machinis, in munitissimam Pontificiorum arcem inuasit? Et adhuc Aduersarij miracula postulabunt, quos tot premunt & vrgent diuinæ virtutis miracula? Hoc sanè sibi dictum putent, quod Augustinus admiranda Dei opera celebras *Hæc, inquit, qui non videt, cæcus: qui videt, nec laudat, ingratus: qui laudanti reluctatur, insanus est.* Quod si hæc ætas vel cæca, vel ingrata, vel mentis expers, tantam vndique circumfusam lucem, aut aspicere non dignetur, aut conetur extinguere: eam profectò (sic enim fore confido) posteritas intuebitur, & admiranda Dei opera quæ hisce nostris temporibus extiterunt, ab obliuione vindicabit. Mirabitur Martyrum nostrorum fortitudinem: prædicabit Dei virtutem in illorum patientia reluctantem: celebrabit eorum in media morte, de ipsa morte, victoriam: conseruabit hoc perpetuum Diuinæ misericordiæ, potentiæ, & gloriæ monumentum, in quo omnes videant, & quos Deus ad asserendam suam veritatem elegerit, & quantis hostibus opposuerit, & quot victoriis coronarit. Sed sentio me iam longius esse prouectum, dum me fratrum amor, & inuictæ nostrorum Martyrum constantiæ gratissima recordatio pertraxit in sermonem longiorem. Sed de tantis rebus minùs dici à me non potuit. Quare (redeundum est enim

ad

ad propositum.) Frustra Aduersarij à nobis miracula flagitant, cùm nostra doctrina expresso Dei verbo nitatur, ex quo spectanda & iudicanda est, non ex miraculis. Sed si tantopere miraculis ducuntur, ecce infinita miracula, quibus hac ætate Dominus Ecclesiam sic & squallore Pontificio deformatam atque cõsepultam è tenebris in lucem reuocauit. Quòd si tantum hunc fulgorem oculis, vel odio suffusus, vel malitia perstrictis cernere non possunt, certè vel hoc vnum nobis erit maximum ac insigne miraculum, quòd illi in media luce versantes, & ipsa Dei admiranda opera manibus propemodum tractantes, tamen, & videntes non videre, & palpantes non sentire, & præsentes abesse videantur.

*Conclusio
de miraculis.*

*Hoffium
Enageliæ
stupor,
maximè
miraculum.
Breuis an
tedictoræ
reperisio.*

Vt ergo summam faciamus eorum quæ à nobis exposita sunt, cùm tot errores iam à multis sæculis in Ecclesiã irreperint (vt omnes coguntur fateri) & quando id accidit, soleat Deus vti vocatione extraordinaria ad restituendam Ecclesiam: Postremò cum Spiritus Domini prædixerit, non tantum generalem hanc Ecclesiæ corruptionem futuram, sed etiam Deum excitaturum testes, qui puram verbi Dominici prædicationem opponant erroribus in Ecclesiam inuectis, ita vt hominum (qui amorem veritatis sua perfidia non receperunt, quemadmodum loquitur Paulus) blasphemix sint tandem à spiritu oris Domini conficiendæ:

fatis confirmatum esse existimamus quod à nobis propositum est: videlicet eos quorum operam Dominus primùm adhibuit ad nostras Ecclesias colligendas, verè & legitimè fuisse vocatos ad illius muneris functionem: ac potuisse ex Dei verbo, & veteris Ecclesiæ exéplis, restituere verum illum ordinem, quo nunc Ministri apud nos eliguntur.

*Aduersa
rii ab i-
pso com-
muni sen-
su refuta
ti.*

Sed cur sumus longiores in huius quæstionis expositione? Lucet enim ipsa per se, & nobis etiam tacentibus, satis suam veritatem pròdit. Quid enim opus fuit tot scripturæ locos e-
uoluere, cum res ad eò sit in promptu, vt eam vel ipse communis sensus, & ratio definire videatur? Quotus enim quisque est, qui, vel ipso naturæ sensu dictante, non facillè iudicet, cum Ecclesia non possit nisi pura Euangelij prædicatione reformari, si quando contigerit corruptionis Ecclesiæ & errorum, qui in ea pullulant, causam & quasi stirpem esse defixam in ipsis Pastoribus: tunc non esse expectandam ab iis qui Ecclesiam deformant, Ecclesiæ reformationem? Num (quod negat Christus) vt Satan Satanam expellat? Num vt Ecclesiæ corruptores eiiciant, quod vtraque manu prehensum, ipso etipm ore ac dentibus mordicus retinere conantur? Num vt pognent aduersus errores, quos illi tam sibi defendendos esse, quàm mœnia, existimant? Num vt ea vitia damnent, quæ in numerum virtutum referunt, & quibus fo-
uendis

Matt. 12.

nendis cura diligentiſſima incumbunt? Quoties *Qui ex*
 vidimus cum plerique ex Pontificiis doctori- *Pontificiis*
 bus se Reformatis Eccleſiis adiunxerunt, eos à *Doctori-*
 Pontificiis reiectos damnatos, & indignis mo- *bus ſere-*
 dis acceptos fuiſſe? Quid ergo, inquis, opera *formatae*
 tium eſt facere? Nèpe quod fieri ſolet in eo in- *Eccleſiae*
 ſtaurando ædificio, quod omnino collapsum *adiungit*
 eſt. Nam ſi non ſolum tectum & parietes cor- *aſſere &*
 ruerint, ſed etiam ipſum, quo ædificium niteba- *crudeli-*
 tur, conuulſum ſit euerſumque fundamentum, *ter tra-*
 idque cauſam ruinæ præbuerit: quis adde ex- *ſtantur à*
 pers & ignarus fuerit architectus, vt ſuper vete- *Pontifi-*
 ris illius fundamenti ruinas conſtituat ædifican- *ciis, nedū*
 dum potiùs, quàm nouum fundamentum ſanus *ipſi ſtude*
 iacia? Similiter cum paſtores, in quorum con- *re velint*
 ſtantia, & integritate quodammodo recumbit *Eccleſiae*
 Eccleſiæ ſtatus erunt omnino corrupti, tunc *reſorman-*
 erit neceſſarium, illis relictis, alios à Domino *da.*
 excitari, vt ita ædificium ab ipſis fundamentis *A Edi-*
 ad ſummum uſque perducatur. Quæ cum vera *ficii colla-*
 ſint, vt ſunt veriſſima, efficitur, nulla ratione à *piſi ſimili-*
 Pontificiis ſperandam eſſe Pontificiorum re- *tudo.*
 formationem, niſi fortè, vel ædificium à ruina,
 vel lucem à tenebris expectare debeas, vel ab
 ipſo morbo petere medicinam. Atque in ſum-
 ma (vt hic locus non noſtris, ſed Chriſti po-
 tius verbis concludatur) omnibus argumentis
 Aduerſariorum hanc vnã oppono Chriſti
 ſententiam: Si ſal inſatuatus fuerit, inquit, ad *Matth 5.*
 nihil valet amplius, niſi vt abiiciatur foras.
 Quia vero per ludibrium nos extraordinarios

Ministros appellitât, ita nobis statuendum est: Extraordinarium dici duobus modis: Aut enim de iis intelligitur, qui ita ab ordine vero ac legitimo discedunt, vt ordinem ipsum violent: atque hoc modo, cùm Pontificij ab Apostolicis institutis, & à præscripto in sacris literis ordine defecerint, sunt proculdubio extraordinarij, & in ipsum ordinem iniuriosi. Aut, Extraordinarium dicitur, cùm à more solito, eoque corrupto, ita receditur, vt ad verum ordinem, qui interruptus fuerat, redeatur: quod quidem primis nostris Doctoribus vsu venisse agnoscimus.

*Liber
Spensæ
Doctôris
Sorbonici
refusa-
tur.*

Hæc sanè vel curiosis sufficerent: sed vt Aduersariis gratificemur, ac præsertim Doctôri cuidam Sorbonico, qui suam cum Bucero disputationem conscripsit, iam progrediamur vltterius, & aliquid etiam dicamus de ordinaria vocatione.

Siquid boni fuit in successione, vocatione, ordinatione Ecclesiæ, tùm cùm primos nostros Doctôres Dominus excitauit, id totum in illis fuisse si dixerimus, quid contrà obiicient Pontificij? Num enim cedò, vel Iudæi, vel Turcæ, vel Barbari ac prophani homines, de reformanda Ecclesia primi verba fecêre, ac non potius viri grauissimi, doctissimi que Ecclesiæ Pastores & Doctôres, quales fuerunt Vviclefus, Ioannes Hus, Lutherus, Zuinglius Oecolampadius, Calvinus, Bucerus & pleriq; alij, ex quorû fontibus, Ecclesiæ Germanicæ, Helueticæ, Sa-
bau-

baudicæ, Gallicæ & innumerabiles aliæ profu-
xerunt? Verum, inquit, exciderunt illi omni *Obiect. 1.*
iure vocationis & successionis, eò quod ab
Ecclesiæ Romanæ doctrina defecerunt: imò
verò præclarissimè cum illis actum est, qui *Responso.*
Pontificiorum erroribus renuntiantes, ad E-
uangelicam veritatem, Spiritu sancto duce,
redierunt. Cum autem ex iis quæ antè dispu-
tata sunt, atque ad eò ex veterum Doctorum
testimoniis apertè constiterit veram esse de-
mum eam ac legitimam Ecclesiæ successio-
nem, quæ constanter retinet doctrinam à
Christo & Apostolis traditam, absurdissimum
certè fuerit id opponere legitimæ successionis,
quod vnicum est legitimæ successionis funda-
mentum.

Quòd si paucissimi illi ex Leuitis (qui alio-
rum Sacerdotum erroribus & idololatriæ non
consenserant) soli ius Sacerdotij obtinue-
runt, ut extat apud Ezechielem Prophetam, *Ex. 44.*
cæteris omnibus exclusis: quis ergo non po-
tius existimarit ius vocationis, successionisque
penes primos nostros Doctores fuisse, quam
penes eos, qui in suis erroribus obstinati per-
manserunt?

Itaque cum huic argumento Doctor ille *Obiect. 11*
Sorbonicus diffideret, aliud etiam comminisci-
tur, atque obiicit, primos nostros Doctores,
fuisse quidem Presbyteros, sed non Episcopos:
itaque non potuisse alios Ecclesiæ Doctores
constituere, cum soli Episcopi ius ordinandi

habeant: idque (inquit) non tantum humano instituto, sed etiam verbo Dei. Quæ sententia quàm sit falsa iam videndum est.

- Respons.* Paret ex verbo Dei Episcopum & Presbyterum (qui quidem Ecclesiam doceat) re ipsa atque munere eundem esse: atque ita variis nominibus, rem eandem fuisse significatam. Sic enim
- Tit. 1.* Paulus ad Titum: Huius rei causa, inquit, reliquit te in Creta, ut constituas oppidatim Presbyteros, sicut tibi mandavi: Siquis est inculpatus, &c. Oportet enim Episcopum inculpatum esse, &c. Idem Apostolus ad Presbyteros Ephesios: Attendite vos ipsos & totum gregem in quo vos Spiritus S. constituit Episcopos ad pacendam Ecclesiam Dei. Et in Epistola ad Philippenses. Salutatur sanctos qui erant Philippis una cum Episcopis & Diaconis. Ex quibus omnibus satis patere arbitror, Paulo eundem fuisse Episcopum qui Presbyter esset ad docendam Ecclesiam institutus. Deinde cum Apostolus agit de muneribus Ecclesiasticis in Epistola ad Ephesios, Pastores quidem recenset & Doctores, nullum autem superiorem gradum Episcopis assignat: imò ne meminit quidem illius nominis, adeo ut necesse sit eos nomine Pastorum comprehendere: quod quidem Presbyteris convenire patet ex cap. 20. Act. & ex 1. Pet. 5. ne alij loci mihi commemorandi sint. Respondet autem Sorbonicus, nominum quidem esse, sed non munerum confusioem. Verum enimvero quando Presbyteri vocantur Episcopi,

ibi agitur, non de nominib. ac titulis, sed de ipsa, muneris, functione. Cum enim Paulus hortatur, Presbyteros Ephesos ad suum munus legitime obeundum, hanc addit rationem, quod illos Spiritus sanctus constituerit Episcopos: propterea quod igitur ait eos vocari tantum, sed esse constitutos Episcopos. Ex quo efficitur tota genera tunc fuisse Episcopos Ephesi, quot erant Presbyteri & Pastores Ecclesiae, adeo ut plane iaceat illa responsio de sola nominum, constitutione.

Sed obiicit quod ait Paulus ad Timotheum, *Manus, inquit, ne cuius cuius imponas*: additque mandatum illud Pauli ad Titum de constituendis in Coepta Presbyteris: utrunque autem Episcopum fuisse, atque ea ratione eius ordinandi habuisse

Obiect. 3.
1. Tim. 5.

Primum autem ne mihi dubium esse arbitror, quin nomine *χειρ* & impositionis, manuum, tota ipsa significetur Electio. Nec enim voluit Paulus, ceteris omnibus similis quae ad Elyscippum, & cetera peragenda pertinet, Timotheum de sola manuum impositione cogitare: alioquin quorsum ea, quae in eligendo Episcopo requiruntur tam accurate, paulo ante descripsit. Certum non solas Timothei manus, sed & oculos, & aures, atque imprimis acerrimum iudicium requirebat, ut illi demum Ecclesiae praesicerentur, qui ad tantum munus, quoad eius fieri possent, idonei essent. Electionum vero curam, vni Timotheo incubuisse ne ipse quidem, Doctor

Respons.

Sorbonicus dixisset, qui ex frequenti veterū lectione didicerat, olim Antistites Ecclesiæ nō aliter fuisse electos, quàm iudicio totius cleri, & vniuersæ plebis consensu, adeò vt meritò dicere possimus in vnius Timothei persona Præfectos omnes Ecclesiasticos esse sui officij commonefactos. Quis enim vnquam ferat hoc cōcludēdi genus? Paulus Timotheo præcepit, ne cui citò manus imponat, nemo igitur præter Timotheū illic habuit ius ordinationis. Quid? In illa ipsa Epistola iubetur Timotheus sanam doctrinam proponere, fabulas reiicere, attendere lectioni, exhortationi, doctrinæ, & cætera eiusmodi, num igitur illa omnia sibi vni Timotheus vëdicauit? nonne etiã pertinebant ad eos Presbyteros, quos Paulus ipse testatur laborasse in sermone & doctrina? vnus igitur Timotheus cōpellatur, vt in eo tâquã in speculo ceteri Ecclesiæ Pastores sui muneris rationē possint intueri.

Quòd autem Timotheum Episcopū Ephesinum Doctor appellauit, (eo quidem sensu, quo nomen Episcopi intelligit) nullo profectò Scripturæ testimonio cōfirmari potest: quin etiam manifestè repugnat his Pauli verbis, *Rogami te, inquit, vt maneres Ephesi. cū proficiscerer in Macedoniam* (1. Tim. 1) ex quo intelligitur, Timotheū tantūmodo ad aliquod tēpus mansisse Ephesi, vt illic omnia cōponeret atque dirigeret ex Apostoli præceptis, quēadmodū ipsa hystoriæ series euincit. Si enim Timotheus remansit Ephesi cum Paulus in Macedoniam proficisceretur, vt ait ipse Paulus: Constat autem ex Luca

Paulum, peragrata Macedonia peractisque in
 Græcia tribus mensibus, profecturum in Asiã,
 Timotheum comitẽ assumpsisse, hinc certè pa-
 tebit Timotheum Ephesi non diu fuisse com-
 moratum: Paulũ autem ita sepe vsum fuisse Ti-
 mothei, atque etiam, Titi opera, tã certum est,
 quàm quod certissimum, si modò Luca, & ipsi
 Paulo fides habeatur. Quòd si Timotheus fue-
 rit illarum omnium Ecclesiarum Episcopus, ad
 quas ab Apostolo missus fuit, nã varium nobis
 ac multiplicẽ Episcopum cõfinges. Sequetur e-
 nim & Corinthiorũ, & Philippensũ, & Thes-
 salonicẽsium, & Ephesiorũ (ne plures recenseã)
 Episcopũ fuisse. Cũ autẽ Timothe' paulò post
 Epheso ad multas alias Ecclesias profect' fuerit
 (vt patet cùm ex Luca, tum ex ipsius Pauli Epi-
 stolis) quæro, num discedente Timotheo, hoc
 simul præceptũ interierit, nemini temere man'
 esse imponẽdas? Quis porrò absente Timotheo
 eos ordinabat, qui propemodũ quotidie in illis
 locis erãt ad Ecclesiæ ministeriũ vocandi? num
χριστοδωρία tũ apud Ephesios intermorta iacc-
 bat? Quid plura? ipsa certè Episcopatus natura
 nõ patitur, vt quis varias vrbes atq; prouincias
 peragret (quemadmodũ Timotheus faciebat)
 cũ potius hoc potissimũ incubat Episcopo ac
 Pastori Ecclesię, vt vni gregi astrict' vnã cũ suis
 resideat, quod etiã posteriores Pontificũ Syno-
 di, saltem verbo, ad hũc vsque diẽ agnouerunt.
 Atque hoc vnum argumentum, planè euertit
 commentum illud de Timothei Episcopatu.

Quid vero si rogetur Paulus, Ephesiorum Presbyteris convocatis, in gratissima illa cohortatione nunquam unius eorum Episcopi meminerit, nunquam eum sua oratione appellarit, quæ tamen) si quidem Pontificis credas) non tantum in primis, verum etiam unum prope modum admonitum oportuit? Sed omnes Presbyteros simul compellans, vos, inquit, Spiritus sanctus constituit Episcopos ad pascendam Ecclesiam Dei. Quid, quod Timotheus cum erat unus ex Pauli comitibus, ut testatur Lucas? Ecquando potius elucere debuit ille splendor Episcopatus Ephesini, quam cum Paulus: tam pie de Ecclesie salute distabat, & tam sancte Præfectos omnes cohortabatur ad intercludendam lupis viam, alioquin totum gregem dissipaturis? verum huic disputationi Paulus ipse modum imponit, cum expressis verbis Timotheum vocat Evangelistam (qui gradus tantum ad aliquod tempus in Ecclesia locum habuit) alios autem fuisse Evangelistas ab ordinariis Ecclesie Pastoribus aperte docet Apostolus in Epist. ad Ephesios. Nonne igitur, iam inquires, Timotheus fuit Pastor & Doctor? Certe sed Ecclesiarum Doctor, non peculiari- ter unius Ecclesie. Atque hoc Evangelistarum munus in primordiis Ecclesie necessarium quidem, sed tamen fuit temporarium: adeo ut perperam faciant qui Timothei exemplum adhibent ad Primatum Episcopalem (quem illi perperam in Ecclesia esse volunt) confirmandum. *Ita igitur perspectis manifestum esse arbitror*

longe

Act. 20.

7.4.

2. Timot.

4.

Ephes. 4.

lōgè falli doctore Sorbonicū, dum *χρησθόδωτος* Presbyteris denegat, tanquam Episcoporum propriam, eò quòd Timotheus apud Ephesios manus imponebat iis, qui ad Ecclesiastica munera vocabantur. In quò argumento duos errores animaduerrimus. Primum enim non sequitur, quòd de Timotheo affirmatur, de Presbyteris Ephesinis negari, qui etiam non idcò minus docere debuerant, quòd iubeatur Timotheus lectioni, exhortationi, doctrinaque attendere. Atq; vt nominatim agamus de manu impositione, constat eum fuisse veteris Ecclesie morem, vt à pluribus manus imponeretur. Sic vixit illis septē, quos primos Diaconos appellamus, non vnus ex Apostolis, sed Apostoli manus imposuerunt, què modò narrat *Act. 6.*
Act. 13. Sic etiam Paulo & Barnabæ impostæ sunt manus ab iis, qui Antiochenam Ecclesiam administrabant. Sic denique Timotheo non tantum Paulus, sed etiam *ἡ ἐκκλησία*, id est, Presbyterorū cœtus manū imposuit. Hoc enim *ἡ ἐκκλησία* significare patet ex 12. cap. Luca, & ex aliquot veteribus. Sed si nō aliis nomē *ἡ ἐκκλησία* intelligere ipsū munus Presbyteri, nihilominus causā obtinebo, sequetur enim ad Presbyteri munus pertinere etiā vt manus imponat, cū id Timotheo Presbytero licuerit. Sed hoc omnino ponendū est extra omnē disputationis aleā, manus olim impostas fuisse à plurib⁹: quòd fit, vt peruersū fuerit istud ratiocinandi genus: Si Timotheus manus imposuit, ergo solus imposuit,

exclusis Presbyteris. Postea verò, crescete Presbyterorum numero, vnus ex illis electus est qui cæterorum nomine manus ordinandis imponeret. Hinc superior Episcoporum dignitas, qui tandem non Presbyteros tantum, sed potentissimos quoque Principes, Reges, atq; ipsos Imperatores, non tantum suis manibus, sed etiam (ne Romanos Episcopos obliuiscamur) pedibus subiecerunt. Sit igitur hic prior error Sorbonicæ cõclusionis. Alter est, quod etiam si daremus, Timotheũ inter Ephesios solum manus imposuisse, quãdiu quidẽ apud illos cõmoratus est, nõ tamen propterea sequeretur factũ id esse eò quòd Episcopus, sed potius quòd Euãgelista fuerit, & absentẽ Apostolum quodammodo præsentarit. Verum si absque contentionis studio rem ipsam intueamur, facillẽ videbimus, in vnus Timothei persona, omnes Ecclesiæ præfectos sui officij admoneri, vt antè diximus.

Obiect. 4. Atenim, inquit, Sorbonicus, ita veteres de Timotheo, atq; etiã de summo illo Episcoporum gradu censuerunt, damnatis Arianis, qui Episcopos cũ Presbyteris exequabãt. Primũ nolo excipere quod ait Ambrosius Timotheũ idcirco Episcopũ fuisse, quia inter Presbyteros primus erat. Hoc tantum dico, frustra nos humanæ traditionis puteos fodere, cùm aperti sint Scripturæ fontes, ex quibus tota hæc quæstio facillẽ definitur, vt antea dictum est: sed qui Veteres citant in hac causa, audiant vicissim quid olim hac de re aliqui ex Veteribus tradiderint.

Rispons.

In 1. Tim.

6.3.

primus erat. Hoc tantum dico, frustra nos humanæ traditionis puteos fodere, cùm aperti sint Scripturæ fontes, ex quibus tota hæc quæstio facillẽ definitur, vt antea dictum est: sed qui Veteres citant in hac causa, audiant vicissim quid olim hac de re aliqui ex Veteribus tradiderint.

I R E N A E V S agēs de veris ac legitimis Presbyteris: *Qui cum Episcopatus successione, inquit, charisma veritatis certum secundum placitum Patris acceperunt. Et paulò post: Tales Presbyteros nutrit Ecclesia de quibus & Propheta ait, Dabo principes tuos in pace, & Episcopos tuos in iustitia: Ecce, eosdem vocat Episcopos quos antea Presbyteros appellauit, & Presbyteris tribuit Episcopatum.*

Lib. cap.

43.

Lib. 4.

cap. 44.

A M B R O S I V S, Primum Presbyteri Episcopi appellabantur, ut recedente uno, sequens eis succederet. Denique apud Aegyptum Presbyteri consignant, si praesens non sit Episcopus. Sed quia ceperunt sequentes Presbyteri indigni inueniri ad primatus tenendos, immutata est ratio, prospiciente Concilio, ut non ordo sed meritum crearet. Idem: Episcopus est primus Presbyter, &c.

In 4. ad

Ephes.

H I E R O N Y M V S: Apud veteres, iidem Episcopi & Presbyteri fuerunt, quia illud nomen dignitatis est, hoc aetatis. Idem: Apostolus perspicue docet eosdē esse Presbyteros, quos Episcopos, &c. Quod autem postea vnus electus est, qui ceteris praeponebatur in schismatis remedium factum est, ne vnusquisque ad se trahens Christi Ecclesiam rumperet, &c. Idem, Presbyter idem est qui Episcopus. Et antequam Diaboli instinctu studia in Religione fierent, & diceretur in populis: Ego sum Pauli, ego Apollo, ego autem Cepha, communi Presbyterorum consilio Ecclesia gubernabuntur, postea in toto orbe decretum est, ut vnus de Presbyteris electus superponeretur ceteris, ad quem omnis Ecclesia cura

In 1. Ti-

mor. 3.

Ad Ocea-

num.

Ad Eua-

gryum.

In 1. cap.

ad Tit.

pertineret, & schismatum semina tollerentur &c. Sicut ergo Presbyteri sciunt se ex Ecclesia consuetudine ei qui sibi praepositus fuerit, esse subiectos: ita Episcopi nouerint se magis consuetudine, quam dispositionis Dominicae veritate Presbyteris esse maiores, &c.

Epist. 19. AVGVSTINVS: Quaquam secundum honorum vocabula, quae iam Ecclesiae usus obtinuit, Episcopatus Presbyterio maior sit, tamen multis in rebus Augustinus Hieronymo minor est, &c. Idem: In Alexandria, & per totam Aegyptum, si desit Episcopus, consecrat Presbyter. Verbum autem consecrandi usurpatum fuisse ad ordinationem significandam manifestum est ex ipsis veteribus.

Hæc & plerâque similia veterum testimonia apud se meditentur & expendant Aduersarij, quandoquidem plaris faciunt authoritatem Veterum, quam ipsos planos Scripturæ locos. Sed cur tandiu de hac re disputamus, ac non potius ipsam rerum naturam audimus, ut ea nobis vno verbo rotam hanc quaestionem explicet? Si enim Presbyteris sacrosancta Euangelij prædicatio commissa, si Baptismi administrandi, ac Cœnæ Dominicæ celebrandæ munus creditum est, si Electiones Ecclesiasticæ Presbyterorum iudicio faciendæ sunt: Ecquid erit causæ, quamobrem non possint Electum sanctis præcibus, & manuum impositione Deo consecrare? Quid enim aliud est eiusmodi consecratio, quam totius Electionis perfectio? Si ergo
Pres-

Presbyterorum opera in cæteris Electionis Ecclesiastica partibus, usque longè difficilioribus, requiritur, cur, cum ad ordinationem, tanquam ad fastigium, ventum est, tum illi quasi indigni ac prorsus inutiles, manum operi admouere prohibeantur? Paulum sæpe audimus Evangelicam prædicationem, quæ ad Presbyterorum munus pertinet, verbis magnificis extollentem, sæpe sibi ius prædicandi vendicantem, cur non ille potius summum hoc ius ordinationis in mediū proponit? Mirum autem quid fiat, ut quoties agitur de Presbyterorum auctoritate asserenda, hæc Hieronymi verba identidem incidant Pontificij (quæ utinam rectè intelligant) *Ad quorum preces, inquit, corpus & sanguis Christi conficitur, atque interim ius ordinandi ipsis Presbyteri denegent.* Obsecro, vtrum malus est, manus imponere, an, Christi corpus & sanguinem precibus conficere? Itaque qui Presbyteros à *χερσὸν δεινὰ* excludunt, illi profectò vim ac naturam ipsius *χερσὸν δεινὰς*, & quid sit ipsam Presbyteri munus penitus ignorant.

Quare, ut aliquando à Doctore Sorbonico disceramus, ex his, quæ à nobis disputata sunt, manifestum esse consiliuimus, rectè olim D. Bucerum dixisse, Si quid boni fuerit in vocatione & successione Ecclesiæ, tum, cum primi nostri Doctores in medium prodierunt, id totum apud illos extitisse: nequè mirandum, si Doctoris Sorbonici cum D. Bucero disputatis dilata

infirmâque argumenta, non potuerint tantum virum à sententia dimouere.

Nunc autem amplius etiam à nobis hoc dicendum est: Si qua sit Pastorum Successio adeò necessaria vt illi volunt, eam potius apud Pastores nostros, quàm apud Pontificios posse reperiri. Quamobrem, inquis? quia si qua Successio esset necessaria, eam proculdubio veram & legitimam esse, non autem fictam, adumbratam & solo nomine ac titulo constantem dicendum est. At in hac re de qua agimus, non erit vera successio, si tantum nomini, titulo, ac personis, sed si muneri succedatur. Nec enim hic agitur de patrimonio, ac fundo qui iure hæreditario cuiquam obueniat: sed de munere, eoque longè præstantissimo ac difficillimo, & cuius functio expresso Dei verbo fundata est. Ex quibus intelligitur, neminem iure posse dici Episcopo succedere, qui non sit Episcopus: alioqui non esset officij, sed tantum nominis: atque ita, falsa & adumbrata Successio: nos autem de vera ac legitima disputamus. Iam vt aliquis sit Episcopus, non satis est si appelletur Episcopus, nisi etiam simul id habeat quod illo nomine significatur: aut certè nobis persona & larua loco veri vultus exhibebitur: & nominatim Paulus vocat Episcopatum, opus: vt intelligamus, vbi non fuerit opus, ibi Episcopatum non esse. *Videte* (inquit Hieronymus) *quid dixerit: bonum opus desiderat: non dignitatem*

ratem: Si autem despecto opere solam aspexit dignitatem, citò corrui turris in Siloa, & excelsa cedri fulmine feriuntur, & erecta ceruix frangitur, & cygnus extento collo, & in sublime tendens inter immundas volucres computatur. Hæc ille. Concludimus igitur, eos nec Episcopos, nec Episcoporum successores esse posse, apud quos non reperitur opus & functio Episcopatus. Siquis autem roget, quidnam requiratur ab Episcopo: Respondemus ex Paulo, primum vt legitimè vocetur, deinde vt ritè officio fungatur. Iam ergo pastores Pontificios cum nostris Pastoribus conferamus, vt ex ista collatione manifestum fiat, quinam veriùs dici possint habere hæc duo, quæ Episcopo necessaria sunt, nempe legitimam vocationem, & fidelem muneris functionem.

Quantum ad vocationem attinet, cum ordinaria ac perpetuam successionem tantopere iactent Pontificij (vt antè vidimus) eorum igitur vocatio exigenda est, & dirigenda ad regulas generales & ordinarias, quæ verbo Dei præscriptæ sunt: videlicet vt antequam Episcopi esse possint, seriò probetur eorum doctrina, probentur mores: vt si constiterit eos esse pura doctrina, sanctis moribus, & aptos ad docendum, tum eligantur, admittantur, & approbentur communi Ecclesiarum consensu, quibus illi præficiendi sunt. Hæc de vocatione. Quantum vero spectat ad functionem muneris, necesse est vt pura verbi Dei prædicat-

Collatio-
Episcop-
orum Pon-
tificiorum
& Pasto-
rum Eccle-
siae Reformate,
De Epif-
copis Pon-
tificiis.

tione suum gregem instituunt in pietatis doctrina, sacramenta administrent, ex Christi instituto, moneant, arguant, consolentur, & vitiorum ac scandalorum sordes abstergant spirituali Ecclesie disciplina.

Pontificio
rū Episco-
porum a-
busus &
corrupte-
le, ex qui-
bus qui-
uis iudi-
cet eos ne
que legiti-
mè, vo-
cari, ne-
que legiti-
mè offi-
cio fungi

Hic, testes citamus oculos omnium, adeoque eorum qui religionem Romanam profitentur, qui vident Sacerdotiorum, atque, ut illi vocat, Beneficiorum, permutationes, & nundinas quotidianas, vident quibus gradibus ad Sacerdotiorum thronos, ascendatur, vident numeratis & expensis, non suffragiis, sed pecuniis constare Pontificias electiones: denique vident quanta scilicet cura & diligentia fungantur Episcoporum & Pastorum munere, qui magnificis eiusmodi titulis gloriantur: & quanto pere, vel de sua, vel de gregis salute sint solliciti: dicant igitur illi, num Pontificij Episcopi, & suo nomini, & verbi Dei præscriptis respondeant: an verò in eorum numero censendi sint, quos Gregorius dicebat habere potius nomen honoris, quam effectum virtutis: & quos aliquando Bernardus conquerebatur temerè ad dignitates Ecclesiasticas currere, quali tunc quisque sine curis victurus sit, ubi ad curas pervenerit. Ergo Pontificiorum vocatio hac brevi conclusione facile concidet. Nulla enim unquam ordinaria vocatio, vel fuit, vel legit sine electione, nisi ymà litura, & Scripturam ipsam, & veteres omnes historias deleueris. At nulla est electio apud Pontificios, sed se potius intrudunt

ad

ad Ecclesiasticas dignitates, (hoc enim, quamquam inuitum, ipsa rei veritas cogit dicere) & admissis equis properant, currunt, aduolant ut ad prædā, sic ad sacerdotia rapienda: & in hoc vno elucet summa ipsorum dilligentia. Inde consequitur, illic nec sine electione vocationem, nec sine vocatione Successionem Ministerij villam esse posse.

Quenam sit Episcoporum Pontif. dilig. gentia.

Neque sine electione vocatio: neque sine vocatione, successio Ministerij esse potest.

Ex altera parte sedulo ac seuerè inquirentur in nostrarū Ecclesiarum Pastores, dilectiatur eorum electio, & ipsius muneris functione vestigijs omnibus indagetur. non dubitamus, quin facile cōstet, illos apud nos eligi ex legibus Apostolicis (qui locus postea in quarto Tractatu fusius à nobis erit explicandus) &, quantum Dominus concedit, animo, conpiti & summo labore contendere, vt omnes sui muneris partes diligenter expleant, cum Euangelij prædicatione, & administratione Sacramentorū, tum etiam admonitionibus & publicis, & priuatis, & ipsa Ecclesie Discipline obseruatione. Quod tamen sine inuidia dictum, velim: atque vt inam in dies magis ac magis proficiant in iis exequendis quæ ad tantum munus pertinent.

De Reformatæ Ecclesie Pastoribus.

Episcopi Reformatæ Pastores in causa Successionis sunt præteriti Episcopi Pontificis.

Quid tandem igitur in Episcopis Pontificijs reperias, ex quo iudices veram Ministerij Ecclesiastici successionem apud illos potius, quam apud nostros Pastores residere? Illi sese intrudunt, hi legitime vocantur: Illi titulo hi muneri successerunt: Illi honores ambiunt, hi onera suscipiunt: Illi Episcopatus inanem tantum vni-

Ecclesie Reformatæ Pastores in causa Successionis sunt præteriti Episcopi Pontificis.

bram sectantur, hi veram Episcopatus administrationem, & quasi solidum eius corpus retinent: Illi nominis vsurpatores, hi rei ipsius veri possessores: Illi in alienum irruerunt, hi in suum locum immigrarunt: Illi dicuntur, hi sunt Pastores, & ea quæ Pastorum sunt fideliter exequuntur: Illi, ordine præpostero, volunt esse Pastores vt pascantur: hi verò sæpissimè extrema quæquæ patiuntur, vt pascant gregem Domini puris concionibus, vt errantes reducant ad ouile Christi, vt languentes confirment, consolentur & reficiant. Itaque si illi demùm veri Episcoporum Successores censendi sunt, qui succedunt non vano nomini, sed muneri (vt iam antè diximus) consequitur nostros potius Pastores, quam Pontificios Episcopos habendos esse pro veris Episcoporum successoribus.

Comparatio Pontificiorum cum veteribus Episcopis.

Hic autem lectores rogamus, vt non tantum Apostolos & Euangelistas, verumetiam pios illos veterum Ecclesiarum Episcopos sibi ante oculos ponant, quorum officia & studia eluxerunt in ædificanda Christi Ecclesia. Reuocent in memoriam primos illos Romanos Episcopos, qui puram Euangelij doctrinam, & sanctis concionibus promulgarunt, & ipso tandem sanguine obsignarunt. Intueantur animo Cypriani summam in exequendo suo munere diligentiam, sanctissimam in omnibus vitæ partibus integritatem, fortissimam in obeun-

beunda morte pro Christi confessione, constantiam. Contemplantur Alexandrum, Athanasium, & pleròsque alios strenuos ac fortes Ecclesiæ duces, qui Arianam hæresim ac innumerabiles alios errores, & scriptis & voce profligarunt. Postremò infinitam hominum multitudinem ad Gregorij, Chrysoftomi, Augustini cathedram accurrentem, & vndique circumfusam, atque ab ipsorum ore pendentem sibi adhuc videre videantur. Contra verò considerent quid iam inde à multis seculis fecerint Episcopi Pontificij, qui se illorum successores appellitant, quidve adhuc factitent, vel potius, quid non faciant, cum vix vnus ex millibus, viderit eum gregem, cui se præfectum esse dicit, nedù apud illù refideat, muneris obeûdi gratiã: tum diiudicent quantum illi de spatio curriculumque veterum Episcoporum deflexerint, & ab eorum sanctissimis laboribus delapsi ad otium (plura dicere reformidat oratio) non omnem modo succum ac sanguinem, sed etiam colorem & speciem veteris Ecclesiæ penitus amiserint. Quousque igitur audebunt Aduersarij rerum sacrarum corruptionem coniungere cum veterum Episcoporum integritate, & tanquam meretricem in matronarum cœtum adducere.

Quamuis autẽ nostra sententia non tot, tantisque rationibus niteretur, hoc vnum satis superque esset argumentum, quòd omnes quot-

Hæc v a
ratione
conuelli-
tur Pon-

tificiorum quot sunt Ecclesiæ Romanæ Episcopi, à Ro-
Episcop. mani Pontificis fontibus deriuantur, & ex eo
vocatio, totū ius suæ vocationis & electionis hauriunt.
quia de- At iste Pontificius Primatus, & verbo Dei con-
pendet ab trarius est, & ipsis veteribus Episcopis incogni-
Romano tus, nec vnquam locum in Ecclesia habuit, vel
Pontifice, potius Ecclesiam ipsam occupauit, quandiu ve-
qui tamen ri Ecclesiæ Episcopi superfuerunt. Et certè qui
ipso nul- nuper à nobis miracula postulabant, nunc nobis
lam voca- aliquid monstri & prodigij simile obtru-
tionem ha- dunt, dum volunt Episcoporum vocationem
bet, tatum ratam & legitimam esse debere, quoniam tota
abest vt dependet à Romani Pontificis authoritate, qui
eam aliis tamen ipse omni prorsus vocatione destitutus
impertiat. est, vt fusiùs in nostrorum Doctorum libris
 expositum est, vbi ex professo hæc quæstio tra-
 ctatur.

Pontificio- Quinetiam si ad veteres canones, quibus to-
rum voca- tæ Pontificiorum scholæ personant illorum
tionem e- omnium vocatio exigatur, vix vnus erit, ac ne
tiam ipsa vix quidem, qui possit suam vocationem asse-
Pontificia rere, tantum abest vt iure sibi vendicent con-
decreta tinuam successionem. Et hoc ipsis præsentibus
dammant. Episcopis, à nostris Pastoribus, firmas huiusce
Colloquiū rei probationes vtrò adducere paratis, aliquan-
Poisia- do fuit obiectum.
ense. Iam ergo peruenimus ad huius Tractatus
Pontificio- conclusionem, quam ego priusquam penitus
rum succes- absoluā, huc & Diuinas & humanas leges con-
sio et vo- uocabo, vt concurrant, & coniunctis viribus in
catio cor- Pontificiam Successionem impetum faciētes,
rruit, à le-
gibus Di-
uinis, et
humanis
labefacta-
ta.
 eam

cam nobis funditus euertant. Nam si ille Pa- Ioh. 10.
 stor non est qui aliunde quàm per ostium, id 1. Tim. 3.
 est, per Christum ingreditur in caulam ouium, Tit. 1.
 vt ipse Christus docuit: si, vt quis sit Episcopus, 1. Pet. 5.
 cum necesse est legitimè probari, eligi & ab
 Ecclesia recipi, vt verbo Dei præscriptum est: si
 Episcopatus est opus, quemadmodum Paulus
 definiuit: si qui pastores sunt, debent pascere
 gregem, non turpiter affectantes lucrum, sed
 prompto animo, nec vt dominantes cleris, sed
 vt exemplaria gregis, vt Petrus admonuit: si qui 1. Pet. 4.
 in Ecclesia loquitur, debet ipsa Dei eloquia
 proferre, vt idem Apostolus præcepit: si Pres-
 byteros *ἐπίσκοποι* & legitima Ecclesiæ ele-
 ctione instituendos esse Paulus & Barnabas Act. 14.
 exemplo suo docuerunt: ecquid, cedo, loci su-
 pererit Episcoporum Pontificiorum vocationi & Lib. 2.
 Successioni? Rursus, si, qui alienis cultibus pol- Ep. 4.
 luuntur, non possunt esse Episcopi, vt sanctè Quæst. 65.
 tradidit Cyprianus: si Episcopus non est, qui quæst. ult.
 præesse cupit non prodesse, vt censuit Augu- Ep. 24.
 stinus: si Episcopus mortuus est, è cuius ore Can. Ap.
 nullus sonus exit, id est, qui non prædicat ver- 29. 30.
 bum Dei, vt aliquando dixit Gregorius (liben- Conc.
 ter enim prætereo Sacerdotes Pontificios qui Chalced.
 non tam aliis quam sibi canunt: si, qui pecunia c. 2.
 aut favore Principum ad Episcopatum perue- Conc. An-
 niunt, Episcopi non sunt, nec habent ius insti- tioc. c. 23.
 tuendi alios Episcopos, vt veteres Canones sta- ¶ 19.
 tuerunt: si tandem huc res rediit, vt Episcopa- Qua ra-
 tus & sacerdotia iam non sint Ecclesiæ mune- tione sa-
Pontif. pos-
sint dici
municera.

ra, id est, officia: sed Principum munera, id est, dona: si Episcopus eligi non potest absque Synodo, & ubi secus factum fuerit, talis institutio nullius sit momenti: si qui sacros (vt vocant) ordines vel vendunt, vel emunt, Sacerdotes non sunt, vt veteribus Canonibus sancitum est: si, vt iidem Canones definiunt, schismatici nihil prorsus habent iuris in Ecclesia: si Papa Eugenius schismatis damnatus, nihilominus permanet in Papatu, & ab eo cæteri postea Pontifices, Episcopi & Sacerdotes profluxerunt: si, inquã, hæc omnia agnoscunt, tradunt, probãt, vel certè improbare non audent ipsi Romanæ Ecclesiæ propugnatores, ecquis vnquam suscipiat causam Pontificiæ successionis, quæ ipsis Pontificiorum legibus ac decretis damnata est? aut quis eos alieno tegat clypeo, qui suo se gladio ipsi iugulant?

C. Quicum

que 1.

Quest. 1.

C. didici-

mus. 24.

Quest. 1.

Concil.

Basil.

Conclusio

totius Tra-

ctatus.

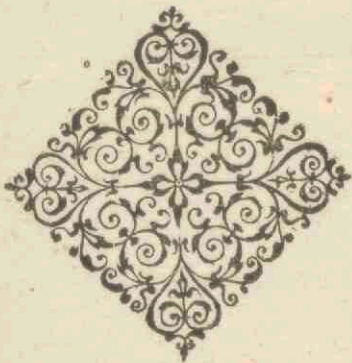
Audiamus igitur ipsam veritatem, quæ sua quodammodo voce nostrum hunc Tractatum concludit, & totam quæstionem definiens, pronuntiat: Cùm in Episcopis Pontificiis nihil sit eorum quæ ad veram Episcoporum vocationem & munus pertinent, sed in ipsis omnia illi vocationi & muneri contraria reperiantur: eos à nobis non esse pro veris ac legitimis Episcoporum Successoribus agnoscendos: id autè potius nostrarum Ecclesiarum Pastoribus esse tribuendum, in quorum vocatione ac munere obseruatur ea quæ ipsi vocationi conueniunt, & reiciuntur aliena atque contraria: Cùmque visibili-

lis

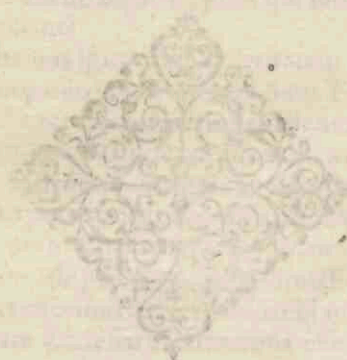
lis Successio in Ecclesia fuerit per multos annos interrupta, vt antè dictum est: ad eos qui Doctrinæ ac Disciplinæ puritatem, hac nostra ætate, in Ecclesia primi restituerunt, & quibus deinceps nostri Pastores successerunt, Titulum legitimæ Successionis multò potius pertinere, quàm ad eos qui Successionis ipsius verum & à Deo institutum ordinem interrumpunt, atque adeò quotidie interrumpunt.

Hæc habuimus, quæ, ad obiectiones Aduersariorum, in hac de Pastorum vocatione & Successione, responderemus.

F I N I S.

THE HISTORY OF THE
LIFE AND REIGN OF
CHARLES THE FIRST
BY
JAMES CLAYTON
IN TWO VOLUMES
THE SECOND

Printed by J. Sturges, at the Theatre-French, in the Strand, 1719.

